

muqeddes kitab

Injil Luqa

INJIL LUQA

Muqeddes Kitab - Yéngi Ehde (Injil)

3-qisim

1950-yilidiki «Muqeddes Kitab»ning
uyghurche terjimisi hazirqi zaman
uyghur tiligha özgertildi

2013

Deslepki nusxa

www.dunyaningnuri.com

INJIL LUQA

Muqeddime

1^{1,2} Bashtin öz közliri bilen körüp sözning xizmetkarliri bolghanlar bizge bildürginidek, tolilar bizning arimizda choqum ishenchlik dep qaralghan ishlarning bayanini pütüşke kirishkech, ³ men hem bashtin barchisini diqquet bilen teptish qilip, tertip bilen pütüşni munasip kördüm, ey eziz Téofilos. ⁴ Sanga telim bérilgen sözning rastliqini bilgeysen dep shundaq qildim.

Zakariya we Élizabét

⁵ Yehudiyening padishahi Hirodesning künliride Abiyaning qismidin Zekeriya dep atalghan bir kahin bar idi. Uning xotuni Harunning qizliridin bolup, Élizabét dep atalghanidi. ⁶ Her ikkilisi Xudaning aldida adil bolup, Xudaning hemme emrliride we ehkamida eyibsiz yüretti. ⁷ Ularning baliliri yoq idi, chünki Élizabét tughmas idi we her ikkilisining yéshi bir yerge bérip qalghanidi.

⁸ Weqe boldiki, u öz qismining nöwitide Xudaning hozurida kahinliq qilghinida, ⁹ kahinliq resmiche Xudawendining beytige kirip xushbuy isriq köydürmek chéki uninggha chiqti. ¹⁰ Qowmning barche jamaiti xushbuy isriq qurbanliqining waqtida tashqiri turup dua qiliwatatti. ¹¹ Xudawendining bir perishtisi xushbuy isriq qurban'gahining ong teripide turghini uninggha köründi. ¹² Zekeriya uni körgende xoduqup qorqunchqa chüshti. ¹³ Emma perishte uninggha éytti: «Ey Zekeriya, qorqmighin, chünki duaying ijabet qilindi we xotunung Élizabét sanga bir oghul tughidu we uning ismini Yuhanna dep ataysen. ¹⁴ Sanga xushluq we xushalliq bolidu we tola kishi uning tughulushigha xush bolidu. ¹⁵ Chünki u özi Xudawendining aldida ulugh bolup, sharab we mest ichkülük ichmey, anisining qorsiqidiki waqtidin tartip Muqeddés Rohtin toldurulidu. ¹⁶ U beni-Israildin tola kishini ularning Tengrisi Xudawendige yandurup, ¹⁷ atilarning köngüllirini balilargha we isyanchilarni adillarning pikrige yandurup, Xudawendige hazir turghudek bir qowm teyyar qilghili Éliyasning rohi we quwwiti bilen uning aldida baridu». ¹⁸ Zekeriya perishtige éytti: «Buni qeyerdin biley, chünki men özüm qéridurmen we xotunumning yéshimu bir yerge bérip qalghan». ¹⁹ Perishte jawab bérip uninggha éytti: «Men Xudaning aldida turidighan Jebraildurmen we sanga söz qilip bu xush xewerni sanga bergili ewetildim. ²⁰ Mana öz waqtida beja keltürüldighan sözlirimge ishenmigining üçün

tiling tutulup, bu weqe bolidighan kün'giche sözliyelmeysen». ²¹ Xelq Zekeriyani kütüp turup, beytte hayal bolghinigha heyran boldi. ²² Emma u chiqqanda ulargha sözliyelmedi we ular uning beytte bir rohiy körünüş köriginini uqti. U özi ulargha isharet qilip, gacha bolup qaldi. ²³ Xizmitining künliri tamam bolghanda u öz öyige bardi.

²⁴ Shu künlerdin keyin xotuni Élizabét hamilidar bolup, besh ayghiche özini pinhan qilip, ²⁵ «Xudawende xelqning aldidiki haqaritimni kötürgili qarighanda manga shundaq qildi» dep éytti.

Perishte Jebrail Meryemge körünidu

²⁶ Altinchi ayda Jebrail perishte Xudadin Galiliyediki Nazaret atliq bir sheherge ²⁷ beyt-Dawudtin bolghan Yüsüp dégen bir kishige wedileshken bir pak qizning aldigha ewetildi. Pak qizning éti Meryem idi. ²⁸ Perishte uning aldigha kirip: «Salam sanga, ey shepquet tapqan qiz. Xudawende sanga yardur» dep éytti. ²⁹ Lékin u uning sözidin tola hodup: «Bu qandaq salam iken» dep oylidi. ³⁰ Perishte uninggha éytti: «Ey Meryem, qorqmighin, chünki sen Xudaning aldida shepquet taptig. ³¹ We mana, sen hamilidar bolup bir oghul tughisen we ismini Eysa dep ataysen. ³² U ulugh bolup Ibn Muteal dep atilidu we Reb Xuda uninggha atisi Dawudning textini béridu. ³³ U beyt-Yaqubning üstige ebedkiche padishah bolidu we padishahliqining axiri bolmaydu». ³⁴ Meryem perishtige éytti: «Men bir er kishini bilmisem, bu qandaq bolalaydu?» ³⁵ Perishte jawab bérip uninggha éytti: «Muqeddes Roh séning üstüngge kélip Mutealning qudriti sanga saye qilidu. Uning üçhün tughulidighan muqeddes bolghuchi özi Ibn Alla dep atilidu. ³⁶ We mana tughqining Élizabét qériliqida bir oghulgha hamilidar bolup qaldi. U «tughmas» atalghan'gha hazir alte ay boldi. ³⁷ Chünki Xudagha mumkin bolmaydighan héch ish yoqtur». ³⁸ Meryem: «Mana Xudawendining dédikidurmen. Éytqiningdek manga bolghay» dep éytti. Shuning bilen perishte uning aldidin ketti.

Meryem Élizabétni yoqlishi

³⁹ Meryem shu künlerde qopup, ildam Yehudiyening taghliridiki bir sheherge bardi. ⁴⁰ U Zekeriyaning öyige kirip, Élizabétqa salam qildi. ⁴¹ Weqe boldiki, Élizabét Meryemning salimini anglighinida bala qorsiqida tewrendi. Élizabét Muqeddes Rohtin tolup, ⁴² ünlük awaz bilen qichqirip éytti: «Sen xotunlarning arisida mubarektursen we qorsiqingning méwisi mubarektur. ⁴³ Némishqa bu izzet manga boldi? Mana Xudawendemning anisi manga keliptu. ⁴⁴ Chünki salimingning awazi qulaqlirimgha yetkende

bala qorsiqimda xushluqtin tewrendi. ⁴⁵ Sen, ey ishen'gen, mubareksen! Chünki Xudawende teripidin sanga éytilghan söz beja keltürülüdu».

Meryemning Xudagha éytqan medhiyisi

⁴⁶ Meryem éytti:

«Jénim Xudawendini ulughlanduridu.

⁴⁷ we rohum qutquzghuchim Xuda bilen shadliq qildi.

⁴⁸ Chünki u öz dédikining miskinlikige nezer saldi.

We mana mundin kéyin hemme nesiller méni mubarek éytidu.

⁴⁹ Chünki Qadir-Mutleq Xuda manga chong emeller qildi we uning ismi muqeddestur.

⁵⁰ Uning merhemiti nesildin nesilge özidin qorqquchilarning üstididur.

⁵¹ Öz biliki bilen ezim ishlar qildi.

Öz köngüllirining pikride mutekebbur bolghanlarni perishan qildi.

⁵² Küchlüklerni textliridin chüshürüp, ajizlarni égizlendürdi.

⁵³ Achlarni németler bilen toydurup, baylarni quruq yandurdi.

⁵⁴ Ata-bowilirimizgha wede qilghinigha muwapiq öz quli Israilgha yardem bérip,

⁵⁵ Ibrahimgha we uning neslige ebedkiche merhemet körsetkili irade qildi» dédi.

⁵⁶ Meryem uning qéshida üç ayche turup, öz öyige yandi.

Chömüldürgüchi Yuhannaning tughulushi

⁵⁷ Élizabétning tughidighan waqti tamam bolup, bir oghul tughdi. ⁵⁸ Uning heqemsayiliri we uruq-tughqanliri Xudawende uninggha öz merhemitini kengritkinini anglap, uning bilen xush boldi.

⁵⁹ Weqe boldiki, sekkizinchi künde balini xetne qilghili kélip, uni atisining étida Zekeriya dep atidi. ⁶⁰ Uning anisi jawab bérip éytti: «Yaq, belki Yuhanna dep atalsun».

⁶¹ Ular uninggha éytishtiki: «Uruq-tughqanliringning héchbiri undaq atalghan emes». ⁶² we atisigha «Balini néme dep atighili xalaysen» dep isharet qilishti.

⁶³ U bir kichik taxta sorap: «Uning ismi Yuhannadur» dep pütti. Hemmisi heyran qélishiti. ⁶⁴ Shuan uning aghzi we tili échildi we u söz qilip Xudagha hemdusana éytti.

⁶⁵ Shunda hemme heqemsayilirining üstige bir qorqunch chüshti. Bu hemmisining xewiri Yehudiyening barche taghlirida meshhur boldi. ⁶⁶ Anglighanlarning hemmisi buni öz köngülliride saqlap: «Bu bala néme bolar iken?» dep éytishti, chünki Xudawendining qoli uning bilen idi.

Zekeriyaning peyghemberlik qilishi

⁶⁷ Uning atisi Zekeriya Muqeddes Rohtin tolup, peyghemberlik qilip éytti:

⁶⁸ «Israilning Tengrisi Xudawende mubarektur, chünki öz qowmini yoqlap, bir bedel bilen xalas qildi.

⁶⁹⁻⁷⁰ Qedimdin béri öz muqeddes peyghemberlirining aghzi bilen éytqandek öz bendisi Dawudning öyide bizlerge bir nijat münggüzini qopurdi.

⁷¹ Chünki u düshmenlirimizdin we bizni yaman körgüchilerning qolidin bizlerni qutquzghili xalap,

⁷² ata-bowilirimizgha rehim körsitip öz muqeddes ehdisini,

⁷³ yeni atimiz Ibrahimgha qesem bilen wede qilghinini yad qildi.

⁷⁴ Biz düshmenlarning qolidin qutulup,

⁷⁵ qorqmay uning aldida hemme künlirimizde diyanet we adalet bilen uninggha ibadet qilmiqimizni bizlerge nésip qilghay.

⁷⁶ Sen, ey bala, Mutealning peyghembiri dep atilisen. Chünki sen Xudawendining yüzi aldida uning yollirini teyyar qilghili bérip,

⁷⁷ uning qowmigha gunahlirining kechürülmiki üçhün nijat meripitini bergeysen.

⁷⁸ Xudayimizning ich merhemi üçhün égizliktin bizge nezer salidighan bir nur chiqip,

⁷⁹ qarangghuluqta we ölüm sayisida olturghuchilargha yoruqluq bérip, putlirimizni amanliqning yoligha yéteklige» dédi.

⁸⁰ Bala ösüp rohta quwwetlinip, Israilgha zahir bolidighan kün'giche bayawanlarda turdi.

Eysa Mesihning tughulushi

2¹ Weqe boldiki, shu künlerde «Hemme dunya xelqi jan xetlensun» dep Awghustus qeyserdin bir emr chiqti. ² Bu awwalqi jan xetlenmiki weqe bolghanda Kiriniyus Süriyige waliy idi. ³ Hemmisi jan xetlenmek üçhün herbiri öz shehirige bardı. ⁴ Yüsüp hem Dawudning öyi we xanidanidin bolghini üçhün Galiliyediki Nazaret shehiridin Yehudiyediki Beytlehem atliq sheherge ⁵ özi ge wede qilinip hamilidar bolghan Meryem bilen bille jan xetlinish üçhün bardı.

⁶ Ular anda bolghanda weqe boldiki, uning tughidighan künliri tamam boldı. ⁷ U öz tunji oghlini tughup, uni zakigha élip, menzilde ulargha jay bolmighach, bir oqurda yatquzdi.

Perishtiler padichilargha körünüdu

⁸ U yurtta kéchisi sehrada yétip, öz padisigha qarap turghan padichilar bar idi. ⁹ We mana Xudawendining bir perishtisi ularning yénida turdi we Xudawendining shan-sheripi ularning chöriside yoruqluq berdi we ular nahayiti tola qorqti. ¹⁰ Emma perishte ulargha éytti: «Qorqmanglar, chünki mana hemme qowmgha bolidighan bir chong xushluqni silerge yetküzimen. ¹¹ Chünki bu kün Dawudning shehiride silerge bir qutquzghuchi tughuldi we u özi Mesih Xudawendidur. ¹² Silerge alamet budurki, bir balini zakigha élinip, bir oqurda yatqinini tapisiler». ¹³ Nagah perishte bilen asman qoshunidin chong bir top peyda bolup Xudagha medhiye oqup éytti: ¹⁴ «Ershieladiki Xudagha shan-sherep we yer yüzide amanliq, ademlerge xush-riza!

Padichilar Beytlehemge baridu

¹⁵ Perishtiler padichilardin kétip asman'gha chiqqanda, ular bir-birige: «Emdi Beytlehemge bérip, Xudawende bizge bildürgen ushbu weqeni köreyli» dep éytishti. ¹⁶ Ular ildam bérip, Meryem bilen Yüsüpni we oqurda yatqan balini tapti. ¹⁷ Ular uni körgende u bala toghrisida ularning özige éytilghan sözni bayan qilishti. ¹⁸ Buni anglighanlarning hemmisi padichilar ulargha éytqinigha ejeblendi. ¹⁹ Lékin Meryem bu sözlerning hemmisini öz könglide saqlap oylap yüretti. ²⁰ Padichilar yénip, ulargha éytilghandek körüp anglighinining hemmisi üçhün Xudagha hemdusana éytishti.

Eysa Mesih xetne qilinidu

²¹ Sekkiz kün tamam bolghanda uni xetne qilghinida uning ismini, u özi anisining qorsiqigha mewjut bolmasta perishte uni atighandek, Eysa dep atidi. ²² Musaning qanunigha muwapiq ularning paklinish künliri tamam bolghanda, ²³ Xudawendining qanunida: «Qorsaq achqan her oghul bala Xudawendige muqeddes dep atalsun» dep pütülgendek, ular uni Xudawendige teqdim qilghili ²⁴ we hem Xudawendining qanunida éytilghandek bir jüp paxtek yaki ikki bajqa qurbanliq qilghili uni Yérusalémgha élip bardu.

Simon we Hanna Eysa Mesihni körüp xush bolup peyghemberlik qilidu

²⁵ We mana Yérusalémda Simon dep atalghan bir kishi bar idi. U kishi adil we teqwadar bolup, Israilning tesselligige muntezir idi we Muqeddes Roh uning üstide idi.

²⁶ Xudawendining Mesihini körmigüche ölüm körmeslikige Muqeddes Rohtin uninggha wehiyde bildürgenidi. ²⁷ U Rohtin bashlinip, beyt-muqeddeske kirdi. Ata-anisi bala Eysani Tewratning resimi boyiche qilghili kirgüzginide, ²⁸ Simon uni öz qollirining üstige élip, Xudagha hemdusana éytip:

²⁹ «Ey Xudawende, emdi qulungni özüng éytqiningdek amanliq bilen kétishke yol qoyisen.

³⁰ Chünki méning közlim hemme xelqlarning yüzi aldida özüng teyyar qilghan nijatingni kördi.

³¹⁻³² U taipilerge ashkarilaydighan nur we qowming Israilning shan-sheripidur» dédi.

³³ Yüsüp we balining anisi uning toghrisida éytilghinigha ejeblendi. ³⁴ Simon ularni mubareklep, anisi Meryemge éytti: «Bu bala Israilda tolilarning chüshürülmiki we qopurulmiqi üçhün qoyuldu we qarshiliq tartidighan bir alamet bolidu. ³⁵ Derweqe séning jéningdin bir qilich ötidu. Shuningdek tola köngüllerning pikirliri ashkara bolidu».

³⁶ Asher qebilisidin Panuilning qizi Hanna dégen tola qérip qalghan bir ayal peyghember hem bar idi. U özi qizliqidin tartip yette yil öz éri bilen ömür körüp, ³⁷ tul qélip, seksen töt yashqa kirgenidi. U beyt-muqeddestin ayrilmay, kéche kündüz roza we dua bilen Xudagha ibadet qilatti. ³⁸ U hem shu saette yétip kélip, Xudagha hemd éytip, Yérusalémning nijatigha muntezir bolghanlarning hemmisige uning toghrisidin söz qildi. ³⁹ Ular Xudawendining qanunigha muwapiq her nersini tamam qilghanda Galiliyediki öz shehiri Nazaretke yandi.

⁴⁰ Bala ösüp quwwetlinip, hékmet bilen toldi we Xudaning xush-rizayi uning üstide idi.

Yash Eysa Mesih beyt-muqeddeste

⁴¹ Uning ata-anisi her yil Pasxa héytida Yérusalémgha chiqatti. ⁴² U on ikki yashqa kirgende ular héytning resimi boyiche Yérusalémgha chiqti. ⁴³ Ular héyt künlirini ötküzüp yan'ghanda, bala Eysa Yérusalémda qaldi, emma uning ata-anisi bilmey: ⁴⁴ yoldashlirining arisida iken dep, bir künlük yol bérrip, uni uruqtughqanlar we aghiniler arisida izdep, ⁴⁵ tapmay, ular uni izdigili Yérusalémgha yénip bardı. ⁴⁶ Üch kündin kéyin ular uni beyt-muqeddeste muellimlarning otturisida olturup, ulardin anglap sorap turghanda tapti. ⁴⁷ Uningdin anglighanlarning hemmisi uning hékmitige we jawablirigha heyran qélishiti. ⁴⁸ Ular uni körgende tola heyran idi we anisi uninggha éytti: «Ey balam, némishqa bizge shundaq qilding? Mana atang we men tola ghem qilip séni izdiduq». ⁴⁹ U ulargha éytti: «Néme üçhün méni izdidinglar? Atamningkide bolmiqim kérek ikenni bilmidinglarmu?» ⁵⁰ Emma ulargha éytqan sözini ular uqmidi. ⁵¹ U ular

bilen béríp Nazaretke chüshüp, ulargha boysunatti. Anisi buning hemmisini öz könglide saqlidi.

⁵² Eysa hékmette we qamette yétilip, méhir-shepqette Xudaning we ademlerning aldida ösetti.

Chömüldürgüchi Yuhanna bayawanda

3¹ Tibériyus qeyserning seltenitining on beshinchi yilida Pontiyus Pilatusning Yehudiye üstige waliy ikenlikide we Hirodes Galiliye üstige hakim we buradiri Filippus Ituriye we Traxonitis yurti üstige hakim we Lisaniyas Abiliniy üstige hakim ikenlikide, ² Hannan we Qayapa ulugh kahinlar bolghan waqtida Xudaning sözi bayawandiki Zekeriyaning oghli Yuhannagha keldi. ³ U Iordanning etrapidiki hemme yurtlarga béríp, gunahlarning kechürülmiki üçün towa chömüldürüşhini wez éytqili bashlidi. ⁴ Shundaqki, Yeshaya peyghemberning wehiy kitabida: ‹ Bayawanda qichqarghuchining awazi angliniduki, Xudawendining yolini rastlap, chighir yollirini tüz qilinglar.

⁵ Her wadi tolup, her tagh we dönglük peslensun. Egri yollar toghra we égiz-pes tüz yol bolsun

⁶ we hemme adem Xudaning nijatini körsun› dep pütülgen.

⁷ U özidin chömüldürüşhni qobul qilghili chiqqan xelqge éytti: «Ey zeherlik yilanzadiliri, kélidighan ghezeptin qéchishni silerge kim ögetti? ⁸ Emdi towagha layiq méwe keltürünglar. Öz ichinglarda: ‹ Bizning Ibrahim atimiz bar› dep oylimanglar, chünki silerge éytimenki, Xuda bu tashlardin Ibrahimgha balilar qopurghili qadirdur. ⁹ Emma emdi palta derexlerning yiltizigha qoyuldi. Yaxshi méwe keltürmigen her derex késilip otqa tashlinidu» dédi.

¹⁰ Xelq uningdin sorap éytti: «Biz bolsaq néme qilayli?» ¹¹ U jawab béríp ulargha éytti: «Ikki égini bar kishi égini yoq kishige bersun we taami bar kishi hem shundaq qilsun». ¹² Bajirlar hem chömüldürüşhni qobul qilghili kélip, uninggha éytti: «Ey muellim néme qilayli?» ¹³ U ulargha éytti: «Toxtitilghandin oshuq almanglar». ¹⁴ Eskerler hem uningdin sorap éytti: «Biz bolsaq néme qilayli?» U ulargha éytti: «Héchkimge zorluq yaki ökteklik qilmay, öz ish heqqinglarga razi bolunglar».

¹⁵ Qowm saqlap turup, hemmisi Yuhanna toghrisidin: «U Mesihmu, emesmu?» dep öz köngülliride oylaytti. ¹⁶ Yuhanna söz qilip hemmisige éytti: «Men silerni suda chömüldürimen, lékin mendin qudretlikreki kélidu. Uning ayaghlirining boghquchlrini yeshkili layiq emesmen. U silerni Muqeddes Rohta we otta chömüldüridu. ¹⁷ Kürek uning qolididur we u öz xaminini inchilik bilen sorup, bughdiyini öz ambirigha yighip, saman uchqunlirini öchmeydighan otta

köydüridu».

¹⁸ U tola bashqa nesihet qilib, xelqqa wez éytip Injilni yetküzdi. ¹⁹ Emma hakim Hirodes buradiri Filippusning xotuni Hirodiyes üçhün we Hirodes özi qilghan yamanliqining hemmisi üçhün Yuhannadin eyiblen'ginide, ²⁰ hemmisining üstige shuni hem qoshtiki, Yuhannani zindan'gha saldi.

Eysa Mesihning chömüldürülüshi

²¹ Weqe boldiki, qowmning hemmisi chömüldürüşhni qobul qilghanda, Eysa hem chömüldürüş élip dua qilghinida asman échildi ²² we Muqeddes Roh jismaniy sürette bir kepterdek uning üstige nazil boldi we asmandin: «Méning amraq Oghlum sendursen. Sen bilen xush-rizayim bar» dep bir awaz chiqti.

Meryemning éri Yüsüpning nesebnamisi

²³ Eysa özi telim bergili bashlighanda texminen ottuz yashta idi we ularning neziride u Yüsüpning oghli idi. Yüsüp Éliyning ²⁴ we u Mettatning we u Lawiyning we u Melkiyning we u Yannaning we u Yüsüpning ²⁵ we u Matatiyaning we u Amosning we u Nahumning we u Héslining we u Naghayning ²⁶ we u Mahatning we u Matatiyaning we u Shimiyning we u Yuséxning we u Yodaning ²⁷ we u Yuhannaning we u Résaning we u Zerubabelning we u Shaaltiyelning we u Nerining ²⁸ we u Melkiyning we u Adining we u Qosamning we u Elmadamning we u Érning ²⁹ we u Yosining we u Éliyezerning we u Yorimning we u Mettatning we u Lawiyning ³⁰ we u Simonning we u Yehudaning we u Yüsüpning we u Yonanning we u Élyaqimning ³¹ we u Méléahning we u Ménanning we u Matataning we u Natanning we u Dawudning ³² we u Yishayning we u Obedning we u Boazning we u Salmonning we u Nahshunning ³³ we u Aminadabning we u Adminning we u Ramning we u Xezronning we u Perezning we u Yehudaning ³⁴ we u Yaqubning we u Ishaqning we u Ibrahimning we u Terahning we u Nahorning ³⁵ we u Séruxning we u Rauning we u Pelegning we u Eberning we u Shalahning ³⁶ we u Qénanning we u Arpaxshadning we u Shémning we u Nuhning we u Lamekning ³⁷ we u Metushelahning we u Xanoqning we u Yaredning we u Mahalalilning we u Qénanning ³⁸ we u Énoshning we u Shétning we u Ademning we u Xudaningki idi.

Eysa Mesihning bayawanda sinilishi

4¹ Andin kéyin Eysa Muqeddes Rohtin tolup Iordandin yénip, Rohning wasitisi bilen bayawan'gha bashlinip, ² qiriq kün iblistin sinaldi. U shu künlerde

héchnéme yémidi. Emma ular tamam bolghanda u ach qaldi.

³ Iblis uninggha éytti: «Eger Ibn Alla bolsang, bu tashqa: < Nan bolghin> dep éytqin». ⁴ Eysa uninggha jawab béríp éytti: «Pütülgenki, < Insan özi yalghuz nan bilen yashimaydu»».

⁵ Andin u uni bir égzilikke chiqirip, dunyaning hemme memliketlirini bir demde körsetti. ⁶ Iblis uninggha éytti: «Bu hemme qudretni we ularning shan-sheripini sanga bérimen, chünki manga tapshurulghan we herkinge xalisam, bérimen.

⁷ Eger sen méning aldimda sejde qilsang, hemmisi séningki bolsun». ⁸ Eysa jawab béríp uninggha éytti: «Pütülgenki, < Reb Xudayinggha sejde qilghin we yalghuz uninggha ibadet qilghin»».

⁹ Andin u uni Yérusalémgha keltürüp, beyt-muqeddesning peshtiқида turghuzup uninggha éytti: «Eger Ibn Alla bolsang, özüngni töwen'ge tashlighin, ¹⁰ chünki pütülgenki, < Öz perishtilirige séni saqlighili sen toghruluq emr qilidu. ¹¹ Ular putung bir tashqa tegmisun dep, séni öz qollirining üstide kötüridu»». ¹² Eysa uninggha jawab béríp éytti: «< Reb Xudayingni sinimighin> dep pütülgen».

¹³ Iblis her sinaqni tamam qilghanda bir waqitqiche uningdin ketti.

Eysa Mesih Galiliyede telim béridu

¹⁴ Eysa rohning quwwitide Galiliyege yénip bardi we uning xewiri hemme etrapniki yurtlarga chiqti. ¹⁵ U özi ularning sinagoglirida telim béríp, hemmisidin danglinatti.

Peygamber öz yurtida hermetlenmeydu

¹⁶ U özi anda terbiye tapqan Nazaretke kélip, shabat künide öz aditidek sinagogqa kirip, oqughili qopti. ¹⁷ Uninggha Yeshaya peyghemberning kitabi béridi we kitabni achqanda shundaq pütülgen yerni taptiki:

¹⁸ < Xudawending Rohi üstümidur, chünki u méni péqirlargha Injilni jakarlighili mesihlidi. Méni zindandikilerge azadliq we korlarga körmeklik jakarlighili we ézilgenlerni azadliqqa ewetkili ¹⁹ we Xudawending meqbul yilini wez éytqili ewetti».

²⁰ U kitabni yépip, xizmetkargha tapshurup olturdi we sinagodikilerning hemmisining közliri uninggha tikilgenidi. ²¹ Shunda u ulargha: «Bu kün shu kalam qulaqliringlarga beja keltürüldi» dégili bashlidi.

²² Hemmisi uninggha guwahliq béríp, uning aghzidin chiqqan méhir-shepsetliq sözlirige heyran qélip: «Bu Yüsüping oghli emesmu?» dep éytishti. ²³ U ulargha éytti: «Elwette siler manga bu temsilni éytisiler: < Ey téwip, özüngni saqaytqin, Kapernahumda qilinip hemme anglighinimizni munda öz yurtungda

hem qilghin»». ²⁴ we u éytti: «Berheq, silerge éytimen: Héchbir peyghember öz yurtida meqbul emes. ²⁵ Lékin heqiqeten silerge éytimen: Éliyasning künliride asman üç yil alte ayghiche baghlinip, pütün yurtta chong acharchiliq bolghanda Israilda tola tul xotunlar bar idi. ²⁶ Emma Éliyas Sidonning Serepetidiki bir tul xotundin bashqa ularning héchbirige ewetilmidi. ²⁷ Élisha peyghemberning zamanida Israilda tola péseles bar idi, lékin süriyilik Naamandin bashqa ularning héchbiri pakiz qilinmidi».

²⁸ Sinagogdikilerning hemmisi buni anglighanda achchiqtin tolup, ²⁹ qopup uni sheherdin tashqiri chiqardi we uni töwen'ge tashlmaq üçhün töpisiide öz shehiri yasalghan taghning kanarigha élip bardı. ³⁰ Lékin u özi ularning otturisdin ötüp ketti.

Eysa Mesih bir yaman roh chiqiridu

³¹ U Galiliyediki Kapernahum dégen sheherge chüshüp, shabat küniide ulargha telim berdi. ³² Ular uning telimige heyran qaldi, chünki quwwet we qudret bilen söz qilatti. ³³ Sinagogda napak roh igilen'gen bir adem bar idi we u ünlük awaz bilen qichqirip éytti: ³⁴ «Ah sen bilen néme ishımız bar, ey nazaretlik Eysa! Bizni halak qilghili keldingmu? Séning kim ikenlikingni bilimen, yeni Xudaning muqeddesi». ³⁵ Eysa uninggha tenbih bérip éytti: «Shük bolup uningdin chiqqin!» Shuning bilen napak roh uni ularning otturisiqha tashlap, uninggha héchbir zerer yetküzmey, uningdin chiqti. ³⁶ Hemmisi heyran qélishiti we bir-biri bilen sözlishop éytti: «Bu néme sözdur? Chünki qudret we quwwet bilen napak rohlargha emr qilidu we ular chiqidu». ³⁷ Uning toghrisidin etraptiki hemme yerlerge bir shöhret chiqti.

Pétrusning qéynanisi we tola késeller shipa tapidu

³⁸ U sinagogdin chiqip Simonning öyige kirdi. Simonning qéynanisini bir qattiq tep tutqanidi we uning üçhün ular uningdin tilidi. ³⁹ U uning qéshigha bérip éngiship tepke tenbih berdi we tep uni qoydi. U hazir qopup, ulargha xizmet qildi.

⁴⁰ Kün olturghanda ular xilmuxil késelliklerge muptila bolghan aghriqliri bar kishilerning hemmisini uning qéshigha élip keldi. U ularning herbirining üstige qollirini qoyup ularni saqaytti. ⁴¹ Yaman rohlar hem tola kishidin chiqip qichqirip éytatti: «Sen Ibn Alladursen». U ulargha tenbih bérip bir néme éytqili qoymaytti, chünki ular uning Mesih ikenlikini biletti.

Eysa Mesihning sheherlerni aylinip wez éytishi

⁴² Yene kúndüz bolghanda u chiqip bir bayawan yerge berdi. Xelq uni izdep aldigha kélip, öz arimizda qalsun dep, uni kétishidin tosqili turdi. ⁴³ Lékin u ulargha éytti: «Qalghan sheherlerde hem Xudaning padishahliqini jakarlishim kérektur, chünki buning üçhün ewetildim». ⁴⁴ Shundaq qilip u Galiliyening sinagoglirida wez éytip turdi.

Eysa Mesihning deslepki shagirtlirini qichqirishi

5¹ Weqe boldiki, xelq Xudaning sözini anglighili yighilghinida, u özi Gennesaret déngizining boyida turatti. ² U ikki kéme déngizning kanarida turghinini kördi. Béliqchilar öz torlirini yughili chiqqanidi. ³ U kémilerning birige, yeni Simonningkige kirip, quruqluqtin azghina néri bérishni uningdin sorap, kémide olturup xelqqe telim berdi.

⁴ U sözlirini qilip bolup Simon'gha éytti: «Chongqurigha béríp, béliq tutqili torliringlarni sélinglar». ⁵ Simon jawab béríp éytti: «Ey ustaz, pütün kéche méhnet tartip héchnéme tutalmiduuq. Lékin séning sözüng bilen torlarni salay».

⁶ Ular shuni qilip, torliri yirtilghudek nahayiti tola béliq tutti. ⁷ Ular yene bir kémidiki repiqlirige: «Kélip, yadrem béringlar» dep isharet qildi. Ular kélip, ikki kémini chökküdek toldurdi.

⁸ Pétrus buni körgende Eysaning tizlirigha yiqilip éytti: «Ey Xudawende, mendin ketkin, chünki gunahkar bir ademdurmen». ⁹ Chünki u özi we uning bilen bolghanlarning hemmisini tutqan béliqliri üçhün heyranliq basqanidi.

¹⁰ Simonning shérikliiri bolghan Zebedyning oghulliri Yaqub we Yuhanna hem shundaq boldi. Eysa Simon'gha éytti: «Qorqmighin, mundin kéyin adem tutisen». ¹¹ Ular öz kémilirini quruqluqqa chiqirip, her nersini qoyup uninggha egeshti.

Eysa Mesih pése keselni saqaytidu

¹² Weqe boldiki, u özi sheherlerning biride bolsa, mana péseliktin tolghan bir kishi chiqip, Eysani körgende yüz töwen yiqilip uninggha yalwurup éytti: «Ey Xudawende, xalisang, méni pakiz qilalaysen». ¹³ U qolini uzitip uninggha tegküzüp: «Xalaymen, pakiz bolghin» dep éytti. Derhal péseliki uningdin ketti. ¹⁴ U uninggha: «Héchkimge éytmay béríp özüngni kahin'gha körsitip, ulargha guwahliq bolmaq üçhün Musa emr qilghandek pakiz bolghiningning qurbanliqini ötküzgin» dep buyrudi. ¹⁵ Emma uning xewiri téxi oshuqraq

yéyildi we tola xelq uni anglighili we aghriqliridin shipa tapqili yighildi. ¹⁶ Lékin u özi bayawan yerlirige bérip dua qilatti.

Eysa Mesih bir palechni saqaytidu

¹⁷ Künlerde bir kün weqe boldiki, u özi telim bérip turghinida Galiliyening her kentidin we Yehudiyedin we Yérusalémdin kelgen perisiyler we Tewrat ustazliri olturatti we Xudawendining qudriti saqaytqili hazir idi. ¹⁸ We mana, birnechche kishiler bir palech ademni ornining üstide kötürüp kélip, Eysaning aldigha qoymaq üçhün uni ichkiri kirgüzgili tirishti. ¹⁹ Emma xelqning sewebidin uni ichkiri kirgüzgili yol tapmay, ögzining üstige chiqip, kahishlarning arisidin uni orni bilen otturigha, Eysaning aldigha chüshürdi. ²⁰ U ularning étiqadini körgende: «Ey dostum, séning gunahliring kechürüldi» dep éytti.

²¹ Katiplar bilen perisiyler: «Bu kupur éytquchi kimdur? Yégane Xudadin bashqa kim gunahni kechüreleydu» dep pikir qilghili turdi. ²² Emma Eysa ularning pikirlirini bilip, jawab bérip ulargha éytti: «Köngülliringlarda néme pikir qilisiler? ²³ Qaysi ongayraqtur: < Séning gunahliring kechürüldi > démekmu yaki < Qopup mangghin > démekmu? ²⁴ Lékin Ibn al-Insanning yer yüzide gunahlarni kechürgili qudriti bar bolghinini bilgeysiler» dep, palech kishige: «Sanga éytimen: Qopup ornungni kötürüp öyüngge barghin» dep éytti. ²⁵ U derhal ularning neziride qopup, üstide yatqan ornini kötürüp Xudagha hemd éytip öyige ketti. ²⁶ Hemmisi heyrettin tutulup Xudagha hemd éytip, qorqunchtin tolup: «Bu kün ajayip weqeler körduq» dep éytti.

Eysa Mesih Lawiy Metta shagirtliqqa qichqiridu

²⁷ Andin kéyin u chiqip bajxanida olturghan Lawiy dep atalghan bir bajgirni körüp, uninggha qarap: «Manga egeshkin» dep uninggha éytti. ²⁸ U hemmisini tashlap uninggha egeshi.

²⁹ Lawiy öz öyide uninggha chong bir ziyapet qildi. Anda bajgirdardin we bashqilardardin chong bir jem ular bilen dastixanda olturushti. ³⁰ Emma perisiyler we ularning katipliri uning shagirtliridin aghrinip éytishti: «Néme üçhün bajgirdar we gunahkarlar bilen yep-ichisiler?» ³¹ Emma Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Saqlar téwipqa mohtaj emes, belki késeller. ³² Adillarni emes, belki gunahkarlarni towagha qichqarghili keldim».

Roza tutush toghrisida bir soal

³³ Lékin ular uninggha éytishtti: «Yuhannaning shagirtliri pat-pat roza tutup dua qilidu we shundaq hem perisiylerning shagirtliri qilidu. Emma séningkiler yep-ichidu». ³⁴ Lékin Eysa ulargha éytti: «Toydiki yigit qoldashlirigha toy yigiti ular bilen bar waqtida roza tutquzalamsiler? ³⁵ Lékin bashqa künler kélidu. Toy yigiti ulardin élinidighan waqitta u künlerde ular roza tutidu».

³⁶ Yene bir temsil ulargha éytti: «Héchkim yéngi libastin bir parche késip, kona libasqa yamaq qilip salmaydu. Undaq qilsa, yéngi libasni yirtqini bilen yéngi yamaq kona libasqa kélishmeydu. ³⁷ Shuningdek héchkim yéngi sharabni kona tulumlarga toshturmaydu. Undaq qilsa, yéngi sharab tulumlarni yirtidu we sharab özi tökülüp, tulumlar xarab bolidu. ³⁸ Belki yéngi sharabni yéngi tulumlarga toshturmaq lazimdur. ³⁹ Yene héchkim konini ichip, yéngisini xalimaydu, chünki < Konisi yaxshi iken > deydu».

Eysa Mesih shabatning xojisidur

6¹ Weqe boldiki, u özi bir shabat künide ziraetlerning arisidin ötüwatatti we uning shagirtliri ziraet bashlirini üzüp, qolliri bilen uwulap yédi. ² Emma perisiylerdin beziliri éytishtti: «Némishqa shabat künide qilinmiqi jayiz emes ishni qilisiler?» ³ Eysa jawab bérip ulargha éytti: «Siler hette Dawud özi we uning bilen bolghanlar ach qalghinida néme qilghinini oqumidinglarmu? ⁴ Qandaqki, u özi Xudaning beytige kirip, kahinlardin bashqa héchkimge yégili jayiz bolmighan teqdim nanlarni élip yep, özi bilen bolghanlarga hem berdi?» ⁵ Yene u ulargha éytti: «Ibn al-Insan shabatning hem xojisidur».

Eysa Mesih shabat künide bir adem saqaytidu

⁶ Weqe boldiki, bashqa bir shabat künide u sinagogqa kirip telim berdi. Anda ong qoli qurughan bir adem bar idi. ⁷ Katiplar bilen perisiyler, shabat künide shipa béridumu dep, uning üstidin bir shikayet tapmaq üçhün uni maraytti. ⁸ Lékin u özi ularning pikiririni bilip, qoli qurughan ademge: «Qopup otturida turghin» dep éytti. U qopup öre turdi. ⁹ Shunda Eysa ulargha éytti: «Silerdin bir soal soray: Shabat künide yaxshiliq qilmaq jayizmu yaki yamanliq qilmaqmu, bir janni qutquzmaqmu yaki halak qilmaqmu?» ¹⁰ U chörisidikilerning hemmisige qarap, u kishige: «Qolungni uzatqin» dep éytti. U shundaq qildi we qoli saqaydi. ¹¹ Emma ular ziyade ghezeplinip: «Eysani néme qilayli» dep öz arilirida sözlishetti.

Eysa Mesihning on ikki shagirtini tallishi

¹² Shu künlerde weqe boldiki, u dua qilghili bir taghqa chiqip, kéchini Xudagha dua qilmaq bilen ötküzdi. ¹³ Kündüz bolghanda öz shagirtlirini qichqirip, ulardin on ikkini ilghap ularni rosul dep hem atidi. ¹⁴ Yeni u özi uninggha Pétrus dep at qoyghan Simon we uning buradiri Andreyas we Yaqub we Yuhanna we Filippus we Bartoloméus ¹⁵ we Metta we Tomas we Alpéusning oghli Yaqub we Gheyretlik dep atalghan Simon ¹⁶ we Yaqubning oghli Yehuda we xiyanet qilghuchi Ishqariyot Yehuda.

Eysa Mesihning telim bérishi we kesellerni saqaytishi

¹⁷ U ular bilen chüshüp, tüz bir jayda turdi we shagirtliridin tola xelq we barche Yehudiye bilen Yérusalémdin we sahildiki Tir bilen Sidondin qowmning chong bir guruhi yighilghan idi. ¹⁸ Bular uningdin anglighili we késellikliridin shipa tapqili kelgenidi. Napak rohlardin azab tartqanlar hem kélip saqiyatti. ¹⁹ Xelqning hemmisi uninggha qol tegküzgili izdidi, chünki uningdin quwwet chiqip hemmisini saqaytatti.

Beriket we lenet

²⁰ U öz közlirini kötürüp shagirtlirigha qarap éytti: «Mubareksiler, ey péqirlar, chünki Xudaning padishahliqi silerningkidur.

²¹ **Mubareksiler**, ey hazir ach qalghanlar, chünki toyisiler. Mubareksiler, ey hazir yighlighanlar, chünki külisiler.

²² **Mubareksiler** waqtiki ademler Ibn al-Insanning jehitidin silerni yaman körüp, qoghlap, deshnem qilip, naminglarni yaman dep chiqarsa.

²³ U küni shadliq qilip xushluqtin sekrenqlar. Mana inaminglar asmanda chongdur. Shuninggha oxshash ularning ata-bowiliri peyghemberlerge qilghan.

²⁴ Lékin **way silerge**, ey baylar, chünki öz rahitinglarni élip boldunglar.

²⁵ **Way silerge**, ey toqlar, chünki ach qalisiler. Way silerge, ey hazir külgenler, chünki ghemkin bolup yighlaysiler.

²⁶ **Way silerge** waqtiki hemme ademler silerni yaxshi dése. Shuninggha oxshash ularning ata-bowiliri saxta peyghemberlerge qilghan.

Düşmenliringlarni dost tutush toghrisida

²⁷ Lékin, ey anglighuchilar, silerge éytimen: Düşmenliringlarni dost tutunglar, silerni yaman körgenlerge yaxshiliq qilinglar, ²⁸ silerge lenet oqughanlarga

duayixeyr qilinglar, silerge deshnem qilghanlar üçün dua qilinglar. ²⁹ Bir yüzüngge urghan'gha yene birni hem örügin we chapiningni alghan ademni köynikingni élishtin hem tosmighin. ³⁰ Herkim sendin tilise, uninggha bergin we birkim séning bir némengni alsa, uni qaytidin telep qilmighin. ³¹ Ademler silerge qandaq qilishni xalisanglar, siler hem ulargha shundaq qilinglar. ³² Özünglarni dost tutqanlarni dost tutsanglar, néme pezilitinglar bolidu? Gunahkarlar hem özini dost tutqanlarni dost tutidu. ³³ Silerge yaxshiliq qilghanlarga yaxshiliq qilsanglar, néme pezilitinglar bolidu? Gunahkarlar hem shundaq qilidu. ³⁴ Ulardin yanduruwélishinglarni ümid qilghanlarga örne bersenglar, néme pezilitinglar bolidu? Gunahkarlar hem barawérini yanduruwalimiz dep gunahkarlarga örne béridu. ³⁵ Lékin düshmenliringlarni dost tutunglar. Yaxshiliq qilip héch nerse ümid qilmay, örne béringlar we inaminglar chong bolidu we Mutealning baliliri bolisiler, chünki u özi nashükürlerge we yamanlarga keremliktur. ³⁶ Atanglar rehimdil bolghandek siler hem rehimdil bolunglar.

Xes we xada toghrisidiki temsil

³⁷ Eyiblimenglar we eyiblenmeysiler, höküm qilmanglar we höküm qilinmaysiler, kechürünglar we siler kechürülsiler.

³⁸ Béringlar we silerge béridu. Bésilip, siqilip, téship ketküdek yaxshi bir ölchigüch quchiqinglarga béridu. Chünki her ne ölchem bilen kemlep bersenglar, silerge hem kemlinidu».

³⁹ U ulargha hem bir temsil éytip berdi: «Kor korni yéteklileyemdu? Her ikkilisi origha chüshmemdu? ⁴⁰ Shagirt öz ustazidin ewzel emes. Lékin kamaletke yetken herbiri öz ustazidek bolidu. ⁴¹ Néme üçün buradiringning közidiki xesni körisen, emma öz közüngdiki xadini tuymaysen? ⁴² Sen öz közüngdiki xadini körmiseng, buradiringge: «Ey burader méni qoyghin, közüngdiki xesni chiqiray» dep qandaq éyतालaysen? Ey riya qilghuchi, awwal xadini öz közüngdin chiqiriwetkin, andin buradiringning közidiki xesni chiqiriwetkili roshen körisen.

Derex we méwisi

⁴³ Chünki yaman méwe keltüridighan yaxshi bir derex yoqtur we ya yaxshi méwe keltüridighan yaman bir derex yoqtur. ⁴⁴ Chünki her derex öz méwisidin bilinidu. Mana tikendin enjür alinmaydu we ya yantaqtin üzüm üzülmeydu.

⁴⁵ Yaxshi adem öz könglining yaxshi xezinisdin yaxshi nerse chiqiridu we yaman adem yaman xezinisdin yaman nerse chiqiridu. Chünki aghzi könglining oshuqluqidin söz qilidu.

Qoram tash üstide qurulghan öy

⁴⁶ Lékin néme üçün manga: «Ey Xudawende, ey Xudawende» dep méning éytqinimni qilmaysiler? ⁴⁷ Herkim méning aldimgha kélip, sözlirimni anglap ularni emelge keltürse, uning kimge oxshighinini silerge körsitey. ⁴⁸ U chongqur kolap ulni qoram tashning üstige sélip, öy yasighan bir ademge oxshaydu. Sel kelgende derya u öyge urup, mehkem yasalghini üçün uni tewritelmidi. ⁴⁹ Lékin anglap emelge keltürmigen kishi öz öyini yer üstide ulsiz yasighan bir ademge oxshaydu we derya uninggha urghanda pat yiqildi we u öyning xarabi chong idi.

Bir esker yüzbéshining étiqadi

7¹ U öz sözlirining hemmisini xelqning aldida éytip bolghanda Kapernahumgha kirdi. ² Anda bir esker yüzbéshining quli aghriq bolup, ölümge yéqin idi we u uning aldida eziz idi. ³ U Eysa toghrisidin anglighanda, yehudiylarning birnechche aqsaqallarini uning aldigha ewetip: «Kélip qulumni saqaytqin» dep uningdin tilidi. ⁴ Ular Eysaning aldigha kélip ijtihat bilen uninggha yalwurup éyttiki: «U buni uninggha qilishinggha layiq iken, ⁵ chünki millitimizni dost tutup, özi bizge sinagogni yasatti».

⁶ Eysa ular bilen bardi we öyge yetkili az qalghanda esker yüzbéshi birnechche dostlirini ewetip éytquzdi: «Ey xoja, özüngni kayitmighin, chünki torusumning tégige kirishingge layiq emesmen. ⁷ Uning üçün séning aldinggha barghili özümni layiq sanimidim, lékin bir söz éytqin we ghulamim saqiyidu. ⁸ Chünki men hem buyruq tégide turidighan bir adem ikenmen we méning qol astimda eskerler bar we birige: «Barghin» désem baridu we yene birige: «Kelgin» désem kélidu we qulumgha: «Shuni qilghin» désem qilidu».

⁹ Eysa buni anglighanda uninggha teejjüp qilip, burulup özige egeshken xelqge éytti: «Silerge éytimen: Israilda hem shunche étiqad tapmidim». ¹⁰ Ewetilgenler öyge yénip qulni saqayghan tapti.

Eysa Mesih tul xotunning oghlini tirilduridu

¹¹ Etisi weqe boldiki, u Nain dégen bir sheherge bardi. Shagirtliri bilen tola xelq uning bilen bille bardi. ¹² U sheherning derwazisigha yéqinlashqanda, mana ular bir ölükni kötürüp chiqti. U anisining yalghuz oghli idi we anisi tul idi. Sheherdin chong bir top xelq uning bilen chiqqanidi. ¹³ Xudawende uni körgende uninggha rehim qilip: «Yighlimighin» dep uninggha éytti. ¹⁴ U béríp tawutqa qol tegküzdi. Uni kötürgenler toxtidi. U éytti: «Ey yigit, sanga éytimen:

Qopqin!»¹⁵ Ölüp qalghan yigit olturup, söz qilghili bashlidi. U uni anisigha berdi.
¹⁶ Hemmisi qorqunchtin tutulup Xudagha hemd éytip: «Arimizda ulugh bir peyghember qopti we Xuda öz qowmigha nezer saldi» dep éytshti. ¹⁷ Bu xewer uning toghrisida barche Yehudiyege we etrapidiki yurtning hemmisige chiqti.

Eysa Mesih chömüldürgüchi Yuhanna toghrisida sözleydu

¹⁸ Buning hemmisini Yuhannaning shagirtliri uninggha xewer berdi.
¹⁹ Yuhanna öz shagirtliridin ikkisini qichqirip, Xudawendingin aldigha ewetip éytquzdi: «U kélidighan senmu yaki bashqisigha muntezir bolaylimu?»²⁰ Bu ademler uning aldigha kélip éytshti: «Chömüldürgüchi Yuhanna bizni séning aldinggha ewetip éytti: « U kélidighan senmu yaki bashqisigha muntezir bolaylimu?»»

²¹ Shu saette Eysa tola kishini késelliklerdin we derdlerdin we yaman rohlardin saqaytip, tola korlarni köridighan qildi. ²² U jawab bérip ulargha éytti: «Bérip körgininglarni we anglighininglarni Yuhannagha xewer béringlarki, korlar köridu, tokurlar mangidu, péseler pakiz bolidu, gaslar anglaydu, ölgenler tirilip qopurulidu we péqirlargha Injil yetküzüli. ²³ Kimki mendin taymisa, mubarektur».

²⁴ Yuhannaning elchiliri ketkende, Eysa Yuhanna toghrisida xelqge söz qilghili bashlap éytti: «Bayawan'gha néme körgili chiqtinglar? Shamaldin tewren'gen bir qomushnimu?»²⁵ Yaki néme körgili chiqtinglar? Zinnetlik libas kiygen bir ademni körgilimu? Mana zinnetlik libas kiyip, eysh-ishret bilen ömür ötküzgenler padishahlarning ordilirididur. ²⁶ Emma némishqa chiqtinglar? Bir peyghemberni körgilimu? Derweqe silerge éytimeyki, peyghemberdin hem ewzelni. ²⁷ « Mana aldingda yolungni rastlaydighan elchimni men séning yüzüngning aldida ewetimen» dep uning toghrisida pütülgini shudur. ²⁸ Silerge éytimeyki, xotundin tughulghanlarning arisida chömüldürgüchi Yuhannadin ulughraqi yoqtur, lékin Xudaning padishahliqidiki kichikreki uningdin ulughdur». ²⁹ Uni anglighan xelqning hemmisi we bajgirlar hem, Xuda sadıq dep Yuhannaning chömüldürüshi bilen chömüldürülenidi. ³⁰ Lékin perisiyeler we Tewrat ustazliri uningdin chömüldürüşni qobul qilmay, Xuda ularning özige bolghan meqsitini ret qildi. ³¹ Shuning bilen Xudawende éytti: «Emdi bu nesilning ademlerini némige oxshitay? Derweqe ular némige oxshaydu?»

³² Ular bazarda olturup bir-birige qichqirip: « Silerge ney chaldıq, emma ussulgha chüshmidinglar. Silerge mersiye oquduq, emma yighlimidinglar» dep éytidighan balilargha oxshaydu. ³³ Chünki chömüldürgüchi Yuhanna keldi. U nan yémeydu we sharab ichmeydu we: « Uning yaman rohi bar» dep éytsiler. ³⁴ Ibn al-Insan keldi, u yeydu we ichidu we: « Mana qandaq yégüchi we sharab ichküchi bir adem,

bajgir bilan gunahkarlarning dosti» dep éytisiler. ³⁵ Mana hékmet öz balilirining hemmisidin testiq qilindi».

Gunahkar bir xotun Eysa Mesihning putlirini xushbuy yagh bilen yaghlaydu

³⁶ Perisiylerdin biri uni özi bilan nan yégili qichqardi. U perisiyning öyige kirip dastixanda olturdi. ³⁷ We mana u sheherdiki gunahkar bir xotun uning perisiyning öyide olturghinini bilip, bir aq qashtëshi shéshide xushbuy yaghi élip kélip, ³⁸ uning keynidin putlirining yénida toxtap, yighlap köz yashliri bilan putlirini yughili turup, bash chachliri bilan értip, uning putlirini söyüp xushbuy yagh bilen yaghlidi. ³⁹ Uni dewet qilghan perisiy buni körgende öz ichide pikir qilip éytti: «Eger bu kishi peyghember bolsa, uning özige qol tegküzgen xotun kim we qandaq, yeni gunahkar ikenlikini biletti».

⁴⁰ Eysa söz bashlap uninggha éytti: «Ey Simon, sanga bir néme éytay». U éytti: «Ey ustaz, éytqin». ⁴¹ «Bir qerz bergüchining ikki qerzdari bar idi. Birining qerzi besh yüz dinar we yene biriningki ellik dinar idi. ⁴² Ullarning tölep bergili bir nersisi bolmighach, u her ikkilisini kechürdi. Emdi ularning qaysisi uni oshuqraq dost tutidu?» ⁴³ Simon jawab bérrip: «Xiyal qilimenki, özige toliraq kechürüm qilip bérilgen kishi» dep éytti. U uninggha éytti: «Rast éytting». ⁴⁴ Andin u xotun'gha qarap Simon'gha éytti: «Bu xotunni köremsen? Men séning öyüngge kirgende putlirimgha su bermiding, lékin bu özi putlirimni köz yashliri bilen yuyup, bash chachliri bilan értti? ⁴⁵ Sen méni bir söymiding, lékin bu özi men kirgendin béri putlirimni söyüstün toxtimidi. ⁴⁶ Sen béshimni yagh bilen yaghlimiding, lékin bu özi méning putlirimni xushbuy yagh bilen yaghlidi. ⁴⁷ Uning üçün sanga éytimenki, uning tola gunahliri kechürüldi. Mana u tola muhebbet körsetti. Lékin herkimge az kechürülse, az muhebbet körsitidu». ⁴⁸ Andin u xotun'gha éytti: «Séning gunahliring kechürüldi».

⁴⁹ Uning bilen dastixanda olturghanlar öz ichide: «Gunahlarni hem kechüridighan bu özi kimdur?» dégili turdi. ⁵⁰ Emma u xotun'gha éytti: «Étiqading séni qutquzdi, amanliq bilen barghin».

Eysa Mesihke egeshken xotunlar

8¹ Andin kéyin u özi yurtni kézip, sheherdin sheherge, kenttin kentke bérrip wez éytip, Xudaning padishahliqining Injilini jakarlatti. On ikkiler uning bilen idi. ² Yaman rohlardin we aghriqlardin saqayghan birnechche xotunlar, yeni özidin yette yaman roh chiqirilghan magdalalik dep atalghan Meryem

³ we Hirodesning wekili Xuzaning xotuni Yoanna we Susana we öz malliri bilen uninggha xizmet qilghan bashqa tola xotunlar bar idi.

Uruq chachquchi toghrisidiki temsil

⁴ Bashqa-bashqa sheherlerdin tola xelq uning aldigha chiqip yighilghanda, u temsil bilen éytti: ⁵ «Uruq chachquchi uruq chachqili chiqti. U chachqinida bezisi yolning yénigha chüshüp desseldi we hawa ucharqanatliiri uni yédi. ⁶ Bezisi tashliq yerge chüshti we némi bolmighach ün'gende qurudi. ⁷ Bezisi tikenler arisigha chüshti we tikenler bille ünüp, uni boghdi. ⁸ Bezisi bolsa yaxshi yerge chüshüp ünüp, yüz hesse hosul keltürdi». Buni éytip: «Herkimning anglighili quliqu bar bolsa, anglisun» dep qichqardi.

⁹ Kéyin shagirtliri bu temsilning menisini uningdin soridi. ¹⁰ U éytti: «Xudaning padishahliqining sirlirini bilmeklik silerge bérildi. Lékin qalghanlarga temsiller bilen éytilidu. Shundaq qilip ular körüp turup körmeydu we anglap turup uqmaydu.

Uruq chachquchi toghrisidiki temsilning chüshendürülüshi

¹¹ Mana temsilning menisi budur: Uruq Xudaning sözidir. ¹² Yol üstidikiler shundaqki, ular anglighandin kéyin iblis kélip, ular ishinip nijat tapmisun dep, sözni köngülliridin élip kétidu. ¹³ Tashliq yerlerdikiler bolsa shundaqki, ular anglighanda sözni xushalliq bilen qobul qilip, yiltizi bolmighini üçün bir waqitqiche ishinip sinaq waqtida tayidu. ¹⁴ Tikenler arisigha chüshkini bolsa shundaqki, ular anglighandin kéyin béríp ömrining endishisidin, dölettin we lezzettin boghulup, hosul keltürmeydu. ¹⁵ Emma yaxshi yerdikiler shundaqki, ular sözni anglap, yaxshi we aq köngülde saqlap, sewr qilip hosul keltüridu.

Chiragh toghrisidiki temsil

¹⁶ Héchkim chiraghni yéqip, bir qachining tégige yaki bir orunning astigha qoymaydu, belki kirgenler yorugini körsun dep, chiraghdanning üstige qoyidu. ¹⁷ Chünki ashkara bolmaydighan yoshurun nerse yoqtur we ashkara bolmighudek héchbir mexpiy nerse yoqtur. ¹⁸ Uning üçün qandaq anglighinlarga sepsélip béqinglar, chünki kimningki bar bolsa uninggha bérilidu we kimningki yoq bolsa öz xiyalidiki bari hem uningdin élinidu».

Eysa Mesihning anisi we buraderliri

¹⁹ Uning anisi we buraderliri uninggha kélip, xelqning sewebidin uning bilen körüshelmidi. ²⁰ «Séning anang we buraderliring tashqirida turup, séni körgili xalaydu» dep uninggha xewer bérildi. ²¹ Emma u jawab béríp ulargha éytti: «Xudaning sözini anglap, emelge keltürgüchiler anam we buraderlirimdur».

Eysa Mesih boranni tinchitidu

²² Künlerde bir kün weqe boldiki, u özi shagirtliri bilen bir kémige chüshüp, ulargha éytti: «Déngizning u teripige öteyli». Shuning bilen ular bardí. ²³ Kétip barghinida u özi uxlap qaldi we déngizda bir boran chiqti we kéme sudin tolup turghini bilen ular xeterde idi. ²⁴ Ular uning aldigha béríp, uni oyghitip éytishti: «Ey ustaz, ey ustaz, halak bolimiz!» U qopup shamalni we su dolqunlirigha tenbih berdi we ular toxtap, tinch boldi. ²⁵ Andin u ulargha éytti: «Étiqadinglar qéni?» Emma ular qorqup, teejjüp qilip öz arilirida: «Bu kim ikenki, shamal bilen sugha hem emr qilsa, ular uninggha itaet qilidu?»

Eysa Mesih bir ademdin tola yaman rohlar chiqiridu

²⁶ Ular Galiliyening utturidiki gérasaliqlarning yurtigha béríp, ²⁷ quruqluqqa chiqqinida yaman rohlar igilen'gen bir adem sheherdin kélip uninggha uchrídi. Öz özi uzun waqittin béri égin kiymey, öyde olturmay, görlerde turatti. ²⁸ U Eysani körüp bir peryad qilip aldigha yiqilip: «Ey Eysa Ibn Allataala, sen bilen néme ishim bar? Sanga yalwurimen: Manga azar bermigin» dep ünlük awaz bilen éytti. ²⁹ Chünki u napak rohqa: «U ademdin chiqqin» dep emr qilghanidi. Uzun waqit yaman roh uni qiynighanidi we u zenjir bilen ishkelde baghlinip bend bolghanda baghlarni üzüp yaman rohtin chöllerge heydelgenidi. ³⁰ Eysa: «Éting némidur?» dep uningdin sorídi. U: «Tümen» dep éytti. Chünki uninggha tola yaman rohlar kirigenidi. ³¹ Ular: «Bizge hanggha barghili emr qilmighin» dep uninggha yalwurdi.

³² Anda chong bir pada tongguz taghda otlaytti. Ular bularning ichige kirgili uningdin ijazet tilidi we u ulargha ijazet berdi. ³³ Andin yaman rohlar ademdin chiqip, tongguzlarga kirdi we u pada yarning léwidin déngizgha chöküp, dimiqip ölüp ketti.

³⁴ Padichilar weqe bolghanni körüp qéchip béríp, sheherde we sehrada xewer berdi. ³⁵ Andin ular bolghan weqeni körgili chiqip Eysaning aldigha kélip, özidin yaman rohlar chiqqan ademning égin kiyip eqilliq bolup Eysaning putlirining yénida olturghinini körüp, qorqup kétishti. ³⁶ Weqeni körgenler jin chaplashqan

kishining qandaq saqayghinini ulargha xewer berdi. ³⁷ Gérasaliqlarning yurt etrapidiki hemme xelq chong qorqunchtin tutulup: «Bizning aldimizdin ketkin» dep uninggha yalwurdi. Shunga u özi kémige kirip, yénip ketkili turdi.

³⁸ Emma özidin yaman rohlar chiqqan adem uning bilen bille bérishni uningdin tilidi. Lékin Eysa uni özidin yandurup éytti: ³⁹ «Öyüngge yénip béríp, Xudaning sanga qanche chong ish qilghinini xewer bergin». U béríp, barche sheherde Eysaning uninggha qanche chong ish qilghinini élan qildi.

Tirildürülgen qiz we saqaytilghan xotun

⁴⁰ Eysa yénip kelgende xelq uni qarshi élishti, chünki hemmisi uninggha muntezir idi. ⁴¹ We mana özi sinagogning chongi bolup Yairus dégen bir kishi kélip, Eysaning putlirigha yiqilip uninggha öyige kirgili yalwurdi. ⁴² Chünki uning on ikki yashliq yalghuz bir qizi bar idi we u ölümning halitide idi.

⁴³ U kétip barghinida xelq uni tola qistishatti. On ikki yildin béri özi xun késili tartip öz barche tirikchilikini téwiplargha serp qilip héchbiridin shipa tapmighan bir xotun ⁴⁴ keynidin kélip, uning libasining étikige qol tegküzdi we derhal xun éqishi toxtidi. ⁴⁵ Shunga Eysa éytti: «Méni kim tutti?» Emma hemmisi tan'ghanda Pétrus we uning bilen bolghanlar: «Ey ustaz, xelq séni tola qistap turidu» dep éytishti. ⁴⁶ Lékin Eysa éytti: «Manga birkim qol tegküzdi, chünki men özümdin quwwet chiqqinini bildim». ⁴⁷ Xotun özining pinhan bolmighinini körüp, titrep kélip uning aldigha yiqilip, hemme xelqning aldida néme sewebtin uninggha qol tegküzginini we qandaq saqayghinini éytip berdi. ⁴⁸ U uninggha éytti: «Ey qizim, étiqading séni saqaytti. Amanliq bilen barghin».

⁴⁹ U téxi söz qilip turghanda sinagogning chongining öyidin bir kishi kélip éytti: «Qizig öldi, ustazni yene kayitmighin». ⁵⁰ Lékin Eysa buni anglap uninggha éytti: «Qorqma, peqet ishen'gin we u saqiyidu». ⁵¹ U öyge yétip kelgende Pétrus bilen Yuhanna we Yaqubtin we qiz balining ata-anisidin bashqa héchkimni ichkiri kirgili qoymidi. ⁵² Hemmisi bala üçün yighlap öz meydilirige uriwatatti. Lékin u éytti: «Yighlimanglar! U ölgen emes, belki uxlap qalghandur». ⁵³ Ular uning ölginini bilip, uni mesxire qilip külishiti.

⁵⁴ Lékin u özi balining qolini tutup: «Ey qiz, qopqin!» dep qichqardi. ⁵⁵ Uning rohi yénip keldi we u derhal qopti. Andin u: «Baligha yégili bir nerse bérilsun» dep buyrudi. ⁵⁶ Uning ata-anisi heyran qaldi. Emma u ulargha: «Weqe bolghanni héchkimge éytmanglar» dep buyrudi.

Eysa Mesihning on ikki shagirtini ewetishi

9¹ U on ikkilerni qichqirip, yaman rohlarning hemmisining üstige we késelliklerni saqaytqili quwwet we qudret berdi. ² U ularni Xudaning padishahliqini wez éytip, késellerni saqaytqili ewetip, ³ ulargha éytti: «Yol üçün héch nerse almanglar, ne hasa ne xurjun ne nan ne kümüş we biringlarning ikki libasi bolmisun. ⁴ Siler qaysi öyge kirsenglar, u yerdin chiquche anda qélinglar. ⁵ Bir yerde ular silerni qobul qilmisa, u sheherdin chiqip, ulargha qarshi guwahliq bolmaq üçün putliringlardiki topini qéqinglar» dédi. ⁶ Ular chiqip, kenttin kentke yürüp yurtni kézip, Injilni wez éytip her yerde shipa béretti. **Hirodes Eysa Mesihni körmekchi**

⁷ Lékin hakim Hirodes weqe bolghanni anglap, tola heyran qaldi, chünki beziler éytatti: «Yuhanna ölükler arisidin qopuptu».

⁸ Lékin beziler: «Éliyas ashkara qiliniptu» we beziler: «Qedimqi peyghemberlerdin biri qopuptu» deytti. ⁹ Emma Hirodes éytti: «Yuhannaning béshini men kestürdüm, emma men uning toghrisidin shundaq anglighan adem kimdur?» U uni körgili izdeytti.

Eysa Mesih besh ming kishini toyduridu

¹⁰ Rosullar yénip kélip, hemme qilghinini Eysagha xewer berdi. U ularni özi bilen élip Beytsayda dégen bir sheherge tenha bardı. ¹¹ Xelq buni bilip qalghanda uninggha egeshti we u ularni qobul qilip, Xudaning padishahliqi toghrisida ulargha söz qilip, shipagha mohtaj bolghanlarni saqaytti.

¹² Kün ötkili az qalghanda on ikkiler kélip, uninggha éytti: «Xelqni yandurghin. Etraptiki kent we yurtlarga bérip, qon'ghudek jay we taam tapsun, chünki biz munda chöl yerdidurmiz». ¹³ Emma u ulargha éytti: «Siler ulargha taam béringlar». Ular uninggha éytti: «Bizde besh nan bilen ikki béliqtin bashqa héch nerse yoqtur. Yaki biz bérip bu hemme xelqqe taam sétiwalaylimu?» ¹⁴ Chünki ular besh mingche er kishi idi. Andin u öz shagirtlirigha éytti: «Ularni top-top qilip elliktin-elliktin olturghuzunglar». ¹⁵ Ular shundaq qilip hemmisini olturghuzdi. ¹⁶ U besh nan bilen ikki béliqni élip, asman'gha qarap dua oqup, ularni oshtup xelqning aldigha qoyghili shagirtlirigha berdi. ¹⁷ Hemmisi yep toydi. Ular yep, éship qalghan parchilarni yighip on ikki séwet toldurdi.

Pétrusning Eysa Mesih toghrisidiki guwahliqi

¹⁸ U özi tenhada dua qilip turghanda shagirtliri uning bilen idi. U ulardin sorap éytti: «Xelq méni kim deydu?» ¹⁹ Ular jawab béríp éytti: «Chömüldürgüchi Yuhanna, emma bashqilar Éliyas we yene bashqilar: «Qedimqi peyghemberlerdin biri qopuptu, deydu». ²⁰ U ulargha éytti: «Lékin siler méni kim deysiler?» Pétrus jawab béríp éytti: «Allaning Mesihidursen». ²¹ U ching söz qilip: «Buni héchkimge éytmanglar» dep buyrup,

Eysa Mesihning ölüp tirilishini aldin éytishi

²² éyttiki: «Ibn al-Insanning tola zexmet tartip, aqsaqallardin we bash kahinlardin we katiplardin ret qilinip öltürülüp, üçinchi künde tirilip qopmiqi kérektur». ²³ Lékin u hemmisige éytti: «Birkim keynimdin egeshkili xalisa, özidin waz kéchip, her kün kréstini kôtürüp manga egeshsun. ²⁴ Chünki herkim öz jénini qutquzghili xalisa, uni yittüridu we herkim men üçün öz jénini yittürse, uni qutquzidu. ²⁵ Chünki insan barche dunyani payda tépip, özini yittürüp halak qilsa, uninggha néme menpeet bolidu? ²⁶ Chünki herkim mendin we méning sözlirimdin uyatsa, Ibn al-Insan özining we Atining we muqeddes perishtilerning shan-sheripide kelgende uningdin uyatidu. ²⁷ Berheq, silerge éytimen: Munda turghanlarning beziliri Xudaning padishahliqini körmigüche ölümni tétimaydu».

Taghda Éliyas we Musaning Eysa Mesih bilen körünüshi

²⁸ Weqe boldiki, u bu sözni éytip texminen sekkiz kündin kéyin Pétrusni we Yuhannani we Yaqubni élip, dua qilghili bir taghqa chiqti. ²⁹ U dua qilghinida yüzining körünüshi örgerdi we libasi aqirip parqiridi. ³⁰ We mana ikki adem, yeni Musa bilen Éliyas, uning bilen sözlishop, ³¹ shan-sherep bilen körünüp, uning Yérusalémda beja keltüridighan dunyadin kétishi toghrisidin söz qilishatti. ³² Lékin Pétrus we uning bilen bolghanlar uyqudin éghirlashqan idiler we oyghinip uning shan-sheripini we uning bilen turghan ikki ademni kördi. ³³ Bular uningdin ayrilghanda Pétrus Eysagha: «Ey ustaz, munda turushimiz yaxshidur. Üch sayiwen yasayli, biri sanga, biri Musagha we biri Éliyasqa» dédi. Emma u néme éytqinini özi bilmidi. ³⁴ U buni éyqtanda bir bulut kélip, ulargha saye qildi. Ular bulutning arisigha kirgende qorqti. ³⁵ Buluttin bir awaz chiqip éyttiki: «Méning ilghan'ghan Oghlum budur, uni anglanglar». ³⁶ Awaz anglan'ghanda Eysa yalghuz qalghanidi. Ular shük turup, shu künlerde öz körgenliridin héchkimge bir néme éytmidi.

Jin chaplashqan balining saqaytilishi

³⁷ Ular etisi taghdin chüshkende tola xelq uning aldigha chiqti. ³⁸ We mana xelqtin bir kishi qichqirip éytti: «Ey ustaz, sanga yalwurimen: Oghlumgha qarighin, chünki u méning yalghuz balamdur. ³⁹ We mana bir roh uni tutidu we u özi peryad qilidu we aghzidin köpük kelgüche uni silkip ezgendin kéyin teslik bilen uningdin kétédu. ⁴⁰ Men séning shagirtliringdin: «Uni chiqiringlar» dep tilidim, emma ular uni chiqiralmidi». ⁴¹ Eysa jawab bérip éytti: «Ey imansiz we tetür nesil, qachan'ghiche siler bilen turup, silerge sewr-taqet qilay? Oghlungni bu yerge élip kelgin». ⁴² U kélip turghinida, yaman roh uni yerge yiqitip qattiq silkidi we Eysa napak rohqa tenbih bérip, balini saqaytip uni atisigha tapshurdi.

Eysa Mesih yene ölüp tirilishi toghrisida sözleydu

⁴³ Hemmisi Xudaning ulugh qudritage heyran qaldi. Hemmisi Eysaning barche qilghinigha heyran bolup turghanda u öz shagirtlirigha éytti: ⁴⁴ «Bu sözlerni qulaqliringlarga sélinglar: Mana Ibn al-Insan ademlerning qollirigha tapshurulidu». ⁴⁵ Lékin ular bu sözni uqmidi. Ular uqalmighudek yoshurulghanidi we ular bu söz toghrisida uningdin sorighili qorqti.

Kim ulughraq?

⁴⁶ Ularning könglige: «Qaysimiz hemmimizning ulughi bolidu» dep bir pikir kirdi. ⁴⁷ Lékin Eysa ularning köngülliridiki pikirni bilip, bir kichik balini élip öz yénida turghuzup, ⁴⁸ ulargha éytti: «Herkim bu kichik balini méning ismimda qobul qilsa, méni qobul qilidu we herkim méni qobul qilsa, méni ewetkenni qobul qilidu, chünki hemmenglarning kichikreki chongdur».

Silerge zit bolmighan biri siler bilendur

⁴⁹ Yuhanna söz qilip éytti: «Ey ustaz, bir kishining séning isming bilen yaman rohlar chiqarghinini körüp, bizge egeshmigini üçün uni tostuuq». ⁵⁰ Lékin Eysa uninggha éytti: «Uni tosmanglar. Silerge zit bolmighan kishi siler bilendur».

Eysa Mesihni qobul qilmighan kent

⁵¹ Uning alemdin kötürülidighan künliri yéqinlashqanda u özi Yérusalémgha barghili yüzlendi. ⁵² U yüzi aldida elchiler ewetti. Ular uninggha jay teyyar qilghili samariyeliklerning bir kentige kirdi. ⁵³ Emma ular uning Yérusalémgha

yüzlen'gini üçhün uni qobul qilmidi. ⁵⁴ Uning shagirtliri Yaqub we Yuhanna buni körüp éytti: «Ey Xudawende, asmandin ot chüshüp ularni yoqatsun dep, tilishimizni xalaysenmu?» ⁵⁵ Emma u burulup ularni eyiblidi. ⁵⁶ Andin ular bashqa bir kentke bardı.

Eysa Mesihke egishish

⁵⁷ Ular yolda kétip barghanda bir kishi uninggha éytti: «Ey xoja, ne yerge barsang, men sanga egishey». ⁵⁸ Eysa uninggha éytti: «Tülkilerning gharliri we asman ucharqanatlirining uwiliri bar, lékin Ibn al-Insanning bash qoyidighan yéri yoqtur».

⁵⁹ U bashqisigha: «Manga egeshkin» dédi. Lékin u éytti: «Awwal bérip, atamni depne qilghili manga ijazet bergin».

⁶⁰ Emma u uninggha éytti: «Ölük bolghanler özi ölükini kömsun, lékin sen bérip Xudaning padishahliqini jakarlighin».

⁶¹ Yene biri éytti: «Ey xoja, sanga egishey, lékin awwal bérip, öyümdikiler bilen xoshlashqili manga ijazet bergin». ⁶² Emma Eysa uninggha éytti: «Héchkim qolini qosh sapquchigha qoyup keynige qarisa, Xudaning padishahliqigha layiq emes».

Eysa Mesihning yetmish ikki shagirtini ewetishi

10¹ Andin kéyin Xudawende yene yetmish kishini saylap, ularni ikkidin-ikkidin öz yüzining aldida özi baridighan her sheherge we her yerge ewetip, ² ulargha éytti: «Hosul tola, lékin ormichilar azdur. Uning üçhün hosulning igisidin öz hosuligha ormichilar ewetishni tilenglar. ³ Béringlar! Mana silerni bōriler arisigha qozilardek ewetimen. ⁴ Hemyan we xurjun we ayagh kötürmenglar we yolda héch kishi bilen körüşmenglar. ⁵ Qaysi öyge kirsenglar awwal: < Tinch-amanliq bolsun bu öyge > dep éytinglar. ⁶ Eger tinch-amanliq oghli anda bar bolsa, tiligen tinch-amanliqinglar uning üstide toxtaydu, bolmisa silerge yanidu. ⁷ U öyde qélip, ular berginini yep-ichinglar, chünki medikar öz ish heqqige layiqtur. Öydin öyge yōtkelmenglar. ⁸ Qaysi sheherge kirsenglar we ular silerni qobul qilsa, aldinglarga néme qoyulsa yenglar. ⁹ Andaki késellerni saqaytip, ulargha éytinglar: < Xudaning padishahliqi silerge yéqinlashti >. ¹⁰ Emma qaysi sheherge kirsenglar we ular silerni qobul qilmisa, uning kochilirigha chiqip éytinglar: ¹¹ < Shehiringlarning putlirimizgha qon'ghan topisini hem silerge qéqiwétimiz. Lékin buni bilinglarki, Xudaning padishahliqi yéqinlashti >. ¹² Silerge éytimen: U küni Sodomning haliti u sheherningkidin yénikrek bolidu.

Towa qilmighan sheherler

¹³ Way sanga ey Qorazin, way sanga ey Beytsayda, chünki silerde qilin'ghan qudretlik emeller Tir we Sidonda qilin'ghan bolsa idi, ular uzun waqittin béri julda we külde olturup towa qilatti. ¹⁴ Lékin höküm künide Tir we Sidon'gha bolidighan halet silerningkidin yénikrek bolidu. ¹⁵ Sen ey Kapernahum, asman'ghiche kötürülemsen? Mana dozaxqiche chüshürülisen.

¹⁶ Kimki silerni anglisa, méni anglaydu we kimki silerni ret qilsa, méni ret qilidu. Lékin kimki méni ret qilsa, méni ewetkenni ret qilidu».

¹⁷ U yetmish adem xushluq bilen yénip kélip éytti: «Ey Xudawende, yaman rohlar hem séning isming bilen bizge itaet qilidu». ¹⁸ Shunda u ulargha éytti: «Sheytanning chéqindek asmandin chüshkinini kördüm. ¹⁹ Mana yılan bilen chayanlarni depsende qilghili we düshmenning hemme quwwitining üstige silerge qudret berdim we héchnéme silerge zerer qilalmaydu. ²⁰ Lékin rohlarining silerge itaet qilghini üçün xushal bolmanglar, belki isimliringlar asmanlarda pütülgini üçün xushal bolunglar».

Eysa Mesihning xushalliqi

²¹ Shu saette Eysa Muqeddes Roh bilen xushal bolup éytti: «Ey asman we yerning Xudawendisi Ata, sanga hemd éytimenki, buni dana bilen aqillardin pinhan qilip, saddilargha ashkara qilding. Derweqe, ey Ata, sanga shundaq xush köründi.

²² Hernéme Atamdin manga bérilgen we Atidin bashqa héchkim Oghulning kim ikenlikini bilmeydu we Oghul bilen Oghul özi ulargha Atini ashkara qilghili xalaydighan kishilerdin bashqa héchkim Atining kim ikenlikini bilmeydu».

²³ U tenhada shagirtlirigha béqip éytti: «Körgininglarni körgen közler mubarektur. ²⁴ Chünki silerge éytimen: Tola peyghember we padishahlar körgininglarni körgili xalap, körelmidi we anglighininglarni anglighili xalap, angliyalmidi».

Rehim qilghan samariyelik toghrisidiki temsil

²⁵ We mana bir Tewrat ustazi qopup uni sinap éytti: «Ey ustaz, ebediy hayatliqqa waris bolmaq üçün néme qilay?» ²⁶ Shunda u uninggha éytti: «Tewratta néme pütülgen? Qandaq oquysen?» ²⁷ U jawab bérrip éytti: «Reb Xudayingni pütün könglüngdin we pütün jéningdin we pütün küchüngdin we pütün eqqing bilen dost tutqin we heqemsayengni özüngdek dost tutqin». ²⁸ U uninggha éytti: «Rast jawab berding, buni qilghin we tirik qalisen». ²⁹ Lékin u özini adil qilghili xalap, Eysagha éytti: «Hekemsayem kimdur?»

³⁰ Eysa söz qilib éytti: «Bir adem Yérusalémdin Yérixogha kétép béríp, bulangchilarning arisigha chüshüp qaldi. Ular uni yalingachlap, urup, yérim jan qilib qoyup ketti. ³¹ Tasadipiy bir kahin shu yol bilen kétép béríp, uni körgende ötüp ketti. ³² Shundaq hem beni-Lawiydin biri u yerge kélíp, uninggha qarap ötüp ketti. ³³ Lékin u yol bilen seper qilghan bir samariyelik kélíp, uni körgende rehím qilip, ³⁴ aldigha béríp, jarahetlirige yagh bilen sharab quyup téngip qoydi. Andin uni ulighigha mindürüp, bir lenggerge élip béríp baqti. ³⁵ Etisi u ikki dinar chiqirip lenggerchige béríp: «Uni baqqin we uninggha yene xirajet qilsang, men yénishimda sanga tölep bérimen» dep éytti. ³⁶ Sanga bu üçning qaysisi bulangchilarning qoligha chüshkenning heqemsayisi körünidu?» ³⁷ U éytti: «Uninggha merhemet qilghan kishi». Eysa uninggha éytti: «Sen hem béríp, shundaq qilghin».

Marta we Meryemning öyide

³⁸ Ular méngip turghanda u özi bir kentke kirdi we Marta dégen bir xotun uni öz öyige qobul qildi. ³⁹ Uning Meryem dégen bir hemshirisi bar idi. U özi Xudawendining putlirining yénida olturup, uning sözini anglawatatti. ⁴⁰ Lékin Marta tola xizmet bilen meshghul bolup, uninggha béríp éytti: «Ey Xudawende, hemshirem méni xizmet qilghili yalghuz qoyghanni körmemsen? Men bilen qiliship bergili uninggha buyrughin». ⁴¹ Emma Xudawende jawab béríp uninggha éytti: «Ey Marta, ey Marta, sen tola ishlar üçün biaram bolup endishe qilisen, ⁴² lékin zörür bolghan nerse birdur. Meryem özidin élinmaydighan yaxshi hessini ilghidi».

Dua qilish toghrisidiki telim

11 ¹ Weqe boldiki, u dua qilip bolghanda shagirtliridin biri uninggha éytti: «Ey Xudawende, Yuhanna öz shagirtlirigha ögetkendek bizge dua qilishni ögetkin». ² U ulargha éytti: «Dua qilghininglarda shundaq éytinglarki: Ey Ata, séning isming muqeddes bolghay. Séning padishahliqing kelgey, ³ Yetküdek nénimizni her kün bizge bergin. ⁴ Bizning gunahlirimizni kechürgin, chünki biz hem bizdin qerzdar bolghan herkimni kechürimiz. Bizni sinaqqa salmighin».

Duada tilep we izdep turush toghrisida

⁵ U ulargha éytti: «Qaysinglarning bir dosti bolup yérim kéchide uning aldigha béríp, uninggha: «Ey dostum, manga üç nan ötne bergin. ⁶ Manga seperdin bir

dostum keldi we aldida qoyghili bir nersem yoqtur» dése, ⁷ u kishi ichkiridin jawab bérip: «Méni aware qilmighin, emdi ishik taqaqliq we balilirim men bilen orundidur. Qopup sanga bérelmeymen» dermikín. ⁸ Silerge éytimenki, u uning dosti bolghini üçün qopup bermise hem, uning yalwurghini üçün qopup, qanche lazim qilsa, uninggha béridu.

⁹ Shundaq men hem silerge éytimen: Tilenglar, silerge béridu. Izdenglar, tapisiler. Qéqinglar, silerge échilidu. ¹⁰ Chünki herkim tilise, alidu we kimki izdise, tapidu we qaqqan'gha échilidu. ¹¹ Silerning aranglarda bir ata bolsa, oghli uningdin bir béliq tilise, béliq ornigha uninggha bir yilan bérermu? ¹² Yaki bir tuxum sorisa, uninggha bir chayan bérermu? ¹³ Eger siler yaman bolup turup, öz baliliringlarga yaxshi hediyele bérishni bilsenglar, qanche oshuqraq asmandiki Ata özidin tiligenlerge Muqeddes Roh béridu».

Eysa Mesih Beelzabuldin (yeni Sheytandin) küchlüktur

¹⁴ U bir gas-gacha qilghuchi yaman rohni chiqardi we weqe boldiki, yaman roh chiqirilghanda gacha söz qildi we xelq heyran bolushti. ¹⁵ Lékin beziliri éytti: «Yaman rohlarning chongi Beelzabulning wasitisi bilen yaman rohlarni chiqiridu».

¹⁶ Bashqilar uni sinap asmandin bir alamet uningdin tilidi. ¹⁷ Lékin u özi ularning pikiririni bilip, ulargha éytti: «Özige qarshi bölün'gen her padishahliq xarab bolidu we öy öyning üstige yiqilidu. ¹⁸ Eger sheytan hem özige qarshi bölün'gen bolsa, uning padishahliqi qandaq turup qalalidu? Siler méni «U Beelzabulning wasitisi bilen yaman rohlarni chiqiridu» deysiler emesmu? ¹⁹ Eger men yaman rohlarni Beelzabulning wasitisi bilen chiqarsam, silerning oghulliringlar kimning wasitisi bilen ularni chiqiridu? Buning üçün silerning hakimliringlar ular bolidu. ²⁰ Lékin eger men yaman rohlarni Xudaning barmiqi bilen chiqarsam, Xudaning padishahliqi silerge kelgen emesmu? ²¹ Küchlük kishi qorallinip öz öyini saqlighanda, uning méli tinch turidu. ²² Lékin uningdin küchlükrek biri kélip uni bassa, uning ümid baghligan barche yarighini élip, oljisini teqsim qilidu.

²³ Kimki men bilen bolmisa, manga zittur we kimki men bilen yighmisa, parakende qilidu.

Yaman roh özi chiqirilghan ademge yénip kirmaqchi

²⁴ Napak roh ademdin chiqqanda suyi yoq yerlerde yürüp, rahat izdep tapmay, «Özüm chiqqan öyümge yanay» dep bérip, ²⁵ uni süpürülgen we zinnelendürülgen tépip, ²⁶ bérip, özidin yamanraq yene yette rohni élip, kirip anda qalidu we u ademning awwilidin axiri yamanraq bolidu».

²⁷ U buni éytqanda xelqtin bir xotun awazini kôtürüp uninggha éytti: «Séni kôtürgen qorsa q we émitken emchekler mubarektur». ²⁸ Emma u özi éytti: «Derweqe Xudaning sözini anglap saqlighuchilar mubarektur».

Yunus peyghemberning alamiti

²⁹ Téxi tola xelq yighilghanda u söz bashlap éytti: «Bu nesil yaman bir nesildur. Ular alamet izdeydu, lékin ulargha Yunus peyghemberning alamididin bashqa héchbir alamet bérilmeydu. ³⁰ Chünki Yunus Ninewening xelqige alamet bolghandek, shundaq hem Ibn al-Insan bu nesilge alamet bolidu. ³¹ Jenub melikisi höküm künide bu nesilning kishiliri bilen qopup ularni höküm qilidu, chünki u özi Sulaymanning hékmitini anglighili yerning chetliridin keldi we mana Sulaymandin ulughraqi mundadur. ³² Ninewening kishiliri höküm künide bu nesil bilen qopup ularni höküm qilidu, chünki ular Yunusning wezini anglap towa qildi we mana Yunustin ulughraqi mundadur.

Bedenning chirighi

³³ Héchkim chiraghni yéqip bir yoshurun yerde yaki qachisining tégide qoymaydu, belki kirgenler yoruqini körsun dep, chiraghdanning üstige qoyidu. ³⁴ Bedenning chirighi közdur. Közüng sap bolsa, barche bedining yoruq bolidu. Lékin közüng xarab bolsa, bedining qarangghu bolidu. ³⁵ Uning üçün agah bolghinki, sendiki yoruq qarangghuluq bolmisun. ³⁶ Emma barche bedining yoruq bolsa we uning héchbir yéri qarangghu bolmisa, u tamamen roshen bolup, chiragh öz sholisi bilen séni yurutqandek bolidu».

Eysa Mesih katiplar we perisiylerni eyibleydu

³⁷ U söz qilip turghanda bir perisiy uni öz öyige ghizagha tekliplidi we u kirip dastixanda olturdi. ³⁸ Lékin perisiy uning ghizadin ilgiri qol yumighinini körüp, heyran boldi.

³⁹ Emma Xudawende uninggha éytti: «Emdi siler, ey perisiyeler, piyale bilen tawaqning sirtini pakiz qilisiler, lékin ichinglar hérisliq we yamanliq bilen tolghandur. ⁴⁰ Ey eqilsizlar, sirtini yasighuchi ichini hem yasimidimu?

⁴¹ Emma piyale ichidikidin sediqe béringlar we mana hemme nerse silerge pakiz bolidu.

⁴² Lékin **way silerge**, ey perisiyeler, yalpuz bilen suzapning we hemme otyashlarning ondin bir ülüşhini bérésiler, emma adalettin we Xudaning muhebbitidin ötüp kétisiler. Birini qilmaq kérek, yene birini qilmay bolmaydu.

⁴³ **Way silerge**, ey perisiyler, sinagoglarda awwalqi orunni we bazarlarda salam élishni yaxshi körisiler.

⁴⁴ **Way silerge**, chünki ademler bilmey, üstidin méngip turghan pinhan görlerge oxshaysiler».

⁴⁵ Tewrat ustazlirining biri söz qilib uninggha éytti: «Ey ustaz, buni éytqining bilen bizni hem haqaret qilisen».

⁴⁶ Emma u éytti: «Silerge hem way ey Tewrat ustazliri, kötürgili müshkül bolghan yüklerni ademlerge qoyup, özünglar bir barmiqinglar bilen yüklerni tewretkili yarimaysiler.

⁴⁷ **Way silerge**, ey peyghemberlerning qebrilirini yasighuchilar, emma ata-bowiliringlar ularni öltürdi. ⁴⁸ Özünglar guwahliq béríp ata-bowiliringlarning qilghanlirigha razi bolisiler, chünki ular peyghemberlerni öltürdi we siler qebrilirini yasaysiler. ⁴⁹ Uning üçün Xudaning hékmiti hem éytqanki: « Men ulargha peyghemberler we rosullar ewetimen we bezilirini qoghlap öltüridu».

⁵⁰ Shuning üçün dunyaning bina qilin'ghinidin béri hemme peyghemberlerning tökülgen qéni, ⁵¹ Habilning qénidin tartip qurban'gah bilen beytning arisida halak qilin'ghan Zekeriyaning qénighiche, bu nesildin telep qilinidu. Derweqe silerge éytimen: Bu nesildin telep qilinidu.

⁵² **Way silerge**, ey Tewrat ustazliri, meripetning achquchini aldinglar. Özünglar kirmey kiridighanlarni tostunglar». ⁵³ U buni ulargha éytqanda katiplar we perisiyler tola achchiqlinip, tola ishlar toghrisidin uning bilen muzakirileshkili turup, ⁵⁴ uni marap, üstidin shikayet qilmaq üçün uning aghzidin bir söz chiqirishqa öchlishetti.

Eysa Mesih shagirtlirigha telim béridu

12¹ bir-birini basqudek hésabsiz tola xelq anda yighilghanda u söz bashlap shagirtlirigha eng awwal éytti: «Perisiylerning xémirturuchidin, yeni riya qilishtin éhtiyat qilinglar. ² Ashkara bolmaydighan pinhan nerse we bilinmeydighan mexpiy nerse yoqtur. ³ Buning üçün qarangghuluqta hemme éytqininglar yoruqluqta anglinidu we xilwetlerde qulaqqa éytqininglar ögzilerde jakarlinidu.

⁴ Ey dostlirim, silerge éytimen: Bedenni öltürgendin kéyin yene héch nerse qilalmaydighanlardin qorqmanglar. ⁵ Lékin kimdin qorqmiqinglar kérek ikenni silerge körsitey: Öltürgendin kéyin dozaxqa tashlighili qudriti bar bolghandin qorqunglar, derweqe silerge éytimen: Uningdin qorqunglar. ⁶ Besh qushqach ikki tiyin'ge sétilmamdu? Ularning héchbiri Xudaning aldida untulghan emes. ⁷ Lékin béshinglardiki chachliringlarning hemmisi hem sanalghandur.

Qorqmanglar, siler tola qushqachlardin ewzeldursiler.

⁸ Silerge éytimen: Herkim méni ademlerning aldida étirap qilsa, Ibn al-Insan hem uni Xudaning perishtilirining aldida étirap qilidu. ⁹ Lékin kimki méni ademlerning aldida inkar qilsa, Xudaning perishtilirining aldida inkar qilididu.

¹⁰ Herkim Ibn al-Insan'gha qarshi bir söz éytisa, u kechürülidu. Lékin kimki Muqeddes Rohqa qarshi kupur éytisa, u kechürülmeydu.

¹¹ Lékin ular silerni sinagoglarga we hakimlar bilen seltenet qilghuchilarning aldigha élip barghanda, qandaq yaki néme jawab béreyli yaki néme éytayli dep, endishe qilmanglar. ¹² Chünki éytidighininglarni shu saette Muqeddes Roh silerge ögitidu».

Exmeq bay toghrisidiki temsil

¹³ Xelqtin biri uninggha éytti: «Ey ustaz, buradirimge men bilen mirasni üleshkili buyrughin». ¹⁴ Emma u uninggha éytti: «Ey adem, méni silerning üstünglarga kim hakim we üleshtürgüchi qoydi?» ¹⁵ Kéyin u ulargha éytti: «Agah bolup özünglarni barche temexorluqtin saqlanglar, chünki insanning hayati uning mélining toliliqidin emes».

¹⁶ U ulargha bir temsil keltürüp éytti: «Bir bay ademning yéri jiq hosul berdi.

¹⁷ U öz ichide pikir qilip éytti: «Qandaq qilay? Hosulumni yighishturghili yérim yoqtur». ¹⁸ U yene éytti: «Shundaq qilay: Sanglirimni yiqitip chongraq yasap, hemme ashliqimni we mal-mülkümnü anda yighishturup, ¹⁹ öz jénimgha éytay: Ey jénim, tola yil üçün yighqan jiq mal-mülküng bar, rahet élip yep-ichip xush bolghin». ²⁰ Lékin Xuda uninggha éytti: «Ey exmeq, bu kéche jéning sendin telep qilididu. Andin bu jughlighining kimge qalidu?» ²¹ Xudaning aldida döletmen bolmay, özige xezine yighqanning hali shundaq bolidu».

Xudaning padishahliqini izdesh kérek

²² U öz shagirtlirigha éytti: «Uning üçün silerge éytimen: Tiriklikinglar üçün «Néme yeymiz» yaki bedininglar üçün «Néme kiyimiz» dep endishe qilmanglar.

²³ Tiriklik ghizadin we beden libastin ewzeldur. ²⁴ Quzghunlarga qaranglar. Ular térimaydu we ya ormaydu, xahi ambarliri xahi sangliri yoqtur, lékin Xuda ularni perwish qilidu. Siler ucharqanatlardin qanche ewzel emesmusiler? ²⁵ Qaysinglar öz endishisi bilen öz ömrini bir gez uzunraq qilalidu? ²⁶ Eger hemmidin kichik ishqa küchünglar yetmise, néme üçün qalghan toghrisida endishe qilisiler?

²⁷ Yawa güllerge qaranglar, ular qandaq ösidu, xahi égirmeydu xahi toqumaydu. Lékin silerge éytimenki, Sulayman hem barche shan-sherep bilen ularning biridek kiygen emes idi. ²⁸ Xuda sehradiki bu kün bar we ete tonurgha

sélinidighan otni shundaq kiydürse, qanche oshuqraq silerni kiydürememdu, ey imani kem bolghanlar.

²⁹ Uning üçhün < Néme yeymiz > yaki < Néme ichimiz > dep endishe qilmanglar we teshwishlenmenglar. ³⁰ Chünki buning hemmisini dunyadiki taipiler izdeydu, lékin Atanglar buning hemmisige mohtaj bolghininglarni bilidu. ³¹ Emma Xudaning padishahliqini izdenglar we buning hemmisi silerge hem bérididu.

³² Qorqmighin, ey kichik pada, chünki padishahliqni silerge bergili Atanglarning xush-rizayidur. ³³ Mélinglarni sétip, sediqe béringlar. Özünglar üçhün konarmaydighan hemyanlar we oghri yéqin kélelmeydighan we küye buzalmaydighan we tügimeydighan xezine asmanlarda yighinglar. ³⁴ Chünki xezinenglar qayda bolsa, könglünglar hem anda bolidu.

Eysa Mesihning kélishige teyyar bolush

³⁵ Belliringlar baghlaqliq we chiraghliringlar yéqimliq tursun. ³⁶ Siler öz xojisining toydin yénip kélishige muntezir bolup qaqqinida ishikni derhal achqili teyyar turidighan ademlerge oxshanglar. ³⁷ Xojisi yénip kelgende oyghaq tépildighan xizmetkarlar mubarektur. Berheq, silerge éytimen: U öz bélini baghlap ularni olturghuzup, özi ularning aldigha bérip ulargha xizmet qilidu. ³⁸ Eger kéchisining ikkinchi hesse yaki üçinchi hessiside kélip, ularni shundaq tapsa, ular mubarektur. ³⁹ Lékin buni bilinglarki, öy xojayini oghrining qaysi saette kélidighinini bilse idi, öz öyini teshkili qoymas idi. ⁴⁰ Uning üçhün teyyar turunglar, chünki Ibn al-Insan siler guman qilmighan saette kélidu».

Ishenchlik wekil

⁴¹ Pétrus uninggha éytti: «Ey Xudawende, bu temsilni bizlerge éytisenmu yaki hemmisigimu?» ⁴² Xudawende éytti: «Xojisi öz xizmetkarlirigha teyinlen'gen ghizasini öz waqtida bermek üçhün ularning üstige qoyidighan yaxshi we ishenchlik wekil kimdur? ⁴³ Xojisi yénip kelgende shundaq qilishida tépilghan qul mubarektur. ⁴⁴ Berheq, silerge éytimen: U uni hemme teelluqining üstige qoyidu. ⁴⁵ Lékin u qul öz könglide: < Xojam kech kélidu > dep xizmetkarlarni we dédeklerni urup, yep-ichip mest bolup tursa, ⁴⁶ u qulning xojisi u guman qilmighan künde we bilmigen saette kélip, uni pare qilip, hessisini imansizlar bilen qilidu. ⁴⁷ Lékin xojisining iradisini bilip özi teyyar bolmay, xojisining iradisige muwapiq qilmighan qul oshuqraq tayaq yeydu. ⁴⁸ Emma bilmey, tayaqqa layiq bir ishni qilip salghan qul az tayaq yeydu. Herkimge jiq bérilse, uningdin jiq telep qilinidu we herkimge tola tapshurulsa, uningdin oshuqraq sorilidu.

Eysa Mesihning kélishi bölgünchilikke seweb bolidu

⁴⁹ Men yer yüzige bir ot salghili keldim we qanche xalaymenki, tutashsa idi. ⁵⁰ Lékin bir chömüldürüş bilen chömüldürülüşüm kérek we tamam bolghuchilik qandaq ensizlinip turimen. ⁵¹ Méni, yer yüzige amanliq bergili keldi dep, xiyal qilisilermu? Silerge éytimen: Undaq emes, belki bölgünchilik salghili keldim. ⁵² Mundin kéyin bir öydiki besh kishining üchi ikkisige qarshi we ikkisi üçhige qarshi bölünidu. ⁵³ Ata oghulgha qarshi we oghul atigha qarshi we ana qizgha qarshi we qiz anigha qarshi we qéynana kélinige qarshi we kélin qéynanisigha qarshi bölünidu».

Bu zamanning bésharetlirini teptish qilish

⁵⁴ Andin u xelqge hem éytti: «Gherbtin bir bulutning qozghalghinini körgininglarda derhal éytisiler: «Yamghur kélidu» we shundaq bolidu. ⁵⁵ Jenubtin shamal chiqqanni körgininglarda éytisiler: «Issiq bolidu» we shundaq bolidu. ⁵⁶ Ey riya qilghuchilar, yer bilen kökning yüzini teptish qilishni bilisiler, emma némishqa bu zamanni teptish qilalmaysiler?

Dawager bilen yarishish

⁵⁷ Néme üçhün özünglar rastliq toghrisida höküm qilmaysiler? ⁵⁸ Dewagering bilen hakimning aldigha barghiningda yolda uning bilen yarashqili tirishqin. Bolmisa u séni hakimgha élip baridu we hakim séni emeldargha tapshuridu we emeldar séni zindan'gha salidu. ⁵⁹ Sanga éytimenki, axirqi pulni tölep bermigiche héch yol bilen andin chiqmaysen».

Méwisiz enjür derixi toghrisidiki temsil

13 ¹ Shu waqitta birnechche kishiler uning aldigha kélip, Pilatus ularning qénini qurbanliqliri bilen ileshtürüp öltürgen galiliyelikler toghrisidin uninggha xewer berdi. ² Eysa jawab bérup ulargha éytti: «Bu galiliyelikler shundaq azab tartqini üçhün hemme bashqa galiliyeliklerdin chongraq gunahkar iken dep xiyal qilisilermu? ³ Silerge éytimen: Undaq emes, belki towa qilmisanglar, hemmenglar shundaq halak bolisiler. ⁴ Yaki Siloamdiki munar ularning üstige yiqilip bésip öltürgen u on sekkiz adem bolsa, bular Yérusalémda makan tutqan hemme bashqa ademlerdin chongraq gunahkar iken dep xiyal qilisilermu? ⁵ Silerge éytimen: Undaq emes, belki towa qilmisanglar, hemmenglar shundaq

halak bolisiler». ⁶ Andin u bu temsilni éytti: «Bir kishining béghida sélin'ghan bir enjür derixi bar idi. U kélip anda méwe izdep tapmay, ⁷ baghwen'ge éytti: < Mana üç yil boldi, men kélip bu enjür derextin méwe izdep tapmidim. Uni keskin. Némishqa yerni bikar qilidu? > ⁸ Emma baghwen jawab bérip uninggha éytti: < Ey xoja, bu yil hem uni qoyghin, men shu waqit ichide chörisini kolap qigh qoyay. ⁹ Éhtimal kélidighan yil méwe béridu, bolmisa uni kestürgeysen»».

Eysa Mesih shabat künide bir xotunni saqaytidu

¹⁰ U bir shabat künide sinagoglarning biride telim bérip turdi. ¹¹ We mana on sekkiz yildin béri ajizlashturidighan bir rohtin tutulup dongghiyip qélip, öre turalmaydighan bir xotun anda bar idi. ¹² Eysa uni körüp, öz aldigha qichqirip uninggha éytti: «Ey xotun, zeiplikingdin yéshilding» dep, ¹³ öz qollirini uning üstige qoydi we u derhal tüzlinip öre turup, Xudagha hemd éytti. ¹⁴ Emma Eysaning shabat künide saqaytqini üçün sinagogning chongi achchiqlinip, söz bashlap xelqge éytti: «Ish qilidighan'gha alte kün bar, shu künlerde kélip shipa tépinglar, lékin shabat künide emes». ¹⁵ Lékin Xudawende uninggha jawab bérip éytti: «Ey riya qilghuchilar, silerning herbiringlar shabat künide oquridin öz uyini yaki éshikini yéship sugharghili élip barmaysilermu? ¹⁶ On sekkiz yildin béri sheytandin baghlinip, özi Ibrahimning qizi bolghan bu xotun shabat künide öz baghlaqliqidin yéshilmisunmu?» ¹⁷ U buni éytqanda uninggha zit bolghanlarning hemmisi xijalet boldi we hemme xelq uning qilghan ulugh ishlirigha xushal boldi.

Qicha uruqi we xémirturuch toghrisidiki temsil

¹⁸ Andin u éytti: «Xudaning padishahliqi némige oxshaydu we uni némige oxshitay? ¹⁹ Bir adem uni élip, öz béghigha salghan bir qicha uruqigha oxshaydu. U ösüp chong bir derex boldi we asman ucharqanatli shaxlirigha qondi». ²⁰ U yene éytti: «Xudaning padishahliqini némige oxshitay? ²¹ Bir xémirturuchqa oxshayduki, bir xotun uni élip hemmisige tarqap xémir bolghuche üç qacha un'gha ileshtürdi».

Tar ishik

²² U yurtni kézip sheherdin sheherge kenttin kentke bérip, Yérusalém teripige seper qilip turdi. ²³ Bir kishi uninggha éytti: «Ey Xudawende, nijat tapidighanlar azmu?» Emma u ulargha éytti: ²⁴ «Tar ishiktin kirgili kürishinglar. Silerge éytimen: Tola kishi kirgili izdeydu, emma kirelmeydu. ²⁵ Öy xojayini qopup

ishikni etkendin kéyin siler tashqirida turup, ishikni qéqip: ‹ Ey Xudawende, ey Xudawende, bizge achqin› dep éytqininglarda u jawab béríp silerge éytidu: ‹ Ne yerdin ikenlikinglarni bilmeymen›. ²⁶ Emma siler söz qilip: ‹ Biz séning aldingda yep-ichtuq we sen bizning kochilirimizda telim berding› dep éytisiler. ²⁷ Lékin u jawab béríp éytidu: ‹ Silerge éytime: Ne yerdin ikenlikinglarni bilmeymen, mendin kétinglar, ey yamanliq qilghuchilar›. ²⁸ Anda yigha we chish ghuchurlatmaqliq bolidu. U waqit özünglar tashqirigha tashlinip, Ibrahim we Ishaq we Yaqub we hemme peyghemberlerni Xudaning padishahliqida kórisiler. ²⁹ Ular sherq bilen gherbtin we shimal bilen jenubtin kélip, Xudaning padishahliqida dastixanda olturidu. ³⁰ We mana axirqi bolup, awwalqi bolidighanlar bar we awwalqi bolup, axirqi bolidighanlar bar›.

Eysa Mesihning Yérusalém toghrisidiki sözliri

³¹ Shu saette birnechche perisiyler kélip, uninggha éytti: «Mundin chiqip ketkin, chünki Hirodes séni öltürgili xalaydu». ³² Emma u ulargha éytti: Béríp, shu tülkige éytinglar: ‹ Mana bu kün we ete yaman rohlarni chiqirip shipa bérimen we üçinchi küni teyyar bolimen›. ³³ Lékin bu kün we ete we yene bir kün yürüshüm kérektur, chünki Yérusalémdin bashqa yerde héch peyghemberning halak bolushi mümkin emes. ³⁴ Ey Yérusalém, ey Yérusalém, peyghemberlerni öltürüp, sanga ewetilgenlerni chalma-késeq qilghuchi! Toxu öz chöjilirini qanatlirining tégige yighqandek nechche mertuwe baliliringni yighqili xalidim, emma siler xalimidinglar. ³⁵ Mana öyünglar silerge weyran qoyulidu. Emma men silerge éytimeyki, siler: ‹ Xudawendining namida kélidighan mubarektur› démigüche méni kórmeysiler›.

Eysa Mesih shabat künide bir suluq ishshiliq adem saqaytidu

14 ¹ U özi bir shabat künide perisiylarning bir chongining öyige kirginide uni paylap turuwatatti. ² We mana uning aldida bir suluq ishshiliq adem bar idi. ³ Eysa söz bashlap Tewrat ustazlirigha we perisiylerge éytti: «Shabat künide saqaytmaq jayizmu? Emesmu?» ⁴ Emma ular shük turdi. U bolsa uninggha qol tegküzüp, uni saqaytip yandurdi. ⁵ Andin u ulargha söz qilip éytti: «Silerdin biringlarning éshiki yaki uyi bir quduqqa chüshüp qalsa, shabat küni bolsa hem, uni derhal tartip chiqarmamdu?» ⁶ Ular buninggha héch jawab bérelmidi.

Törde olturush toghrisidiki temsil

⁷ U qichqirilghanlar özige birinchi orunlirini ilghighinini körüp, bir temsil keltürüp ulargha éytti: ⁸ «Birkim séni toygha qichqarsa, törde olturmighin. Sendin hörmetlikrek bir kishi qichqirilghanmikin. ⁹ Sen bilen uni qichqarghan kishi kélip: « Muninggha jay bergin» dep sanga éytssa, sen xijalet bolup, yötkilip töwenki orunda olturisen. ¹⁰ Lékin sen qichqirilghanda bérip töwende olturghin. Shundaq qilsang, séni qichqarghan kishi kélip: « Ey dostum yuqiri ötkin» dése, sen bilen dastixanda olturghanlarning hemmisining aldida sanga izzet bolidu. ¹¹ Chünki herkim özini égiz tutsa, pes bolidu we kimki özini pes tutsa, égiz bolidu».

Ziyapetke kimlerni qichqirish kérek

¹² U özini qichqarghan kishige hem éytti: «Chüshlük yaki axshamliq ziyapet qilghiningda öz dostliringni we buraderliringni we uruq-tughqanliringni we bay heqemsayiliringni qichqarmighin. Ular hem séni qichqiridumikin we buning bilen sanga yandurulidu. ¹³ Belki ziyapet qilghiningda péqirlarni, cholaqlarni, tokurlarni, korlarni qichqarghin. ¹⁴ Undaq qilsang, mubareksen. Ularning sanga yandurup bergili bir nersisi bolmighach, adillarning qiyamitide sanga yandurulidu».

Chong ziyapetke qichqirilghan kishiler toghrisidiki temsil

¹⁵ Dastixanda olturghanlarning biri buni anglap uninggha éytti: «Xudaning padishahliqida nan yeydighanlar mubarektur». ¹⁶ Shunda u uninggha éytti: «Bir adem chong bir axshamliq ziyapet qilip tola kishini qichqardi. ¹⁷ Ziyapet waqtida öz qulini qichqirilghanlarga ewetip éytquzdiki, kélinglar, mana emdi hemme nerse teyyar boldi. ¹⁸ Emma ularning hemmisi özre keltürgili turdi. Awwalqisi uninggha éytti: « Men bir ékin yerni sétiwaldim we chiqip uni körmikim lazimdur. Sanga yalwurimen: Méni kechürgin ». ¹⁹ Yene biri éytti: « Men besh jüp uy aldim. Ularni sinap körüp baqqili barimen. Sanga yalwurimen: Méni kechürgin». ²⁰ Yene biri éytti: « Men xotun aldim, buning üçün baralmaymen». ²¹ Qul yénip kélip, buni xojisigha xewer bergende xoja achchiqlinip qulgha éytti: « Ildam bérip sheherning yollirigha we kochilirigha chiqip, péqirlarni we cholaqlarni we korlarni we tokurlarni bu yerge élip kélip kirgüzgin». ²² Qul éytti: « Ey xojam, buyrughiningdek boldi we yene jay bar». ²³ Xoja qulgha éytti: « Öyüm tolsun dep, chong yollargha we chighir yollargha chiqip, ularni kirgili zorlighin. ²⁴ Silerge éytimen: Bu qichqirilghan kishilerdin héchbiri dastixanimdin tétimaydu».

Eysa Mesihke egishish

²⁵ Tola xelq uninggha hemrah bolup kétéwatatti we u burulup ulargha éytti: ²⁶ «Kimki manga kélip öz anisini we xotunini we balilirini we buraderlirini we hemshirilirini, derweqe öz jénini hem yaman körmise, manga shagirt bolalmaydu. ²⁷ Kimki öz kréstini kötürüp keynimdin egeshmise, manga shagirt bolalmaydu. ²⁸ Silerdin biri bir munar salghili xalisa, awwal olturup: < Uni pütüküzgili chiqidighan xirajet özümde barmikin> dep hésab qilmamdu? ²⁹ Bolmisa ulni sélip pütüküzelmise, körgenlerning hemmisi uni mazaq qilip: ³⁰ < Bu adem bina qilghili bashlap, pütüküzelmidi> dep éytidu. ³¹ Yaki bir padishah yene bir padishah bilen jeng qilghili chiqsa, awwal olturup: < Yigirme ming esker bilen öz üstümge kélidighanning aldigha on ming esker bilen bérip soqushalarmenmikim> dep meslihet qilmamdu? ³² Bolmisa u téxi yiray ikende elchi ewetip sülhi shertlirini soraydu. ³³ Shuninggha oxshash silerdin herbiri öz hemme barini qoymisa, méning shagirtim bolalmaydu.

Tuz toghrisidiki temsil

³⁴ Tuz yaxshidur, lékin tuz özi tétiqsiz bolsa, néme bilen onglinidu. ³⁵ Xahi yerge, xahi qighqa yarimay, tashqirigha tashlinidu. Herkimning anglaydighan quliqu bar bolsa, anglisun.

Yoqalghan qoy toghrisidiki temsil

15 ¹ Hemme bajgirlar we gunahkarlar uningdin anglighili uninggha keldi. ² Perisiyler we katiplar bolsa kusuldiship: «Bu adem gunahkarlarni qobul qilip, ular bilen taam yeydu» dep éytishti. ³ U ulargha bu temsilni keltürüp éytti: ⁴ «Silerning aranglarda bir ademning yüz qoyi bolup ulardin birini yittürse, toqsan toqquzini chölde qoyup, yitip ketkinini tapquche izdep barmamdu? ⁵ U uni tapqanda xushalliq bilen mürilirining üstige élip, ⁶ öyige élip bérip, dostlirini we heqemsayilirini qichqirip ulargha: < Men bilen xush bolunglar, chünki yitken qoyumni taptim> dep éytidu. ⁷ Silerge éytimen: Asmanda shuninggha oxshash towa qilghan bir gunahkar üçün, towagha mohtaj bolmighan toqsan toqquz adil üçün bolghan xushluqtin chongraq xushluq bolidu.

Yoqalghan k m sh tenggisi toghrisidiki temsil

⁸ Yaki bir xotunning on dinar k m shi bolup bir dinarni yitt rse, u chiraghni y qip  yni s p r p, uni tapquche ijthah bilen izdimemdu? ⁹ U uni tapqanda dostlirini we heqemsaye xotunlarni qichqirip: ‹ Men bilen xush bolunglar, ch nki yitt rgen dinarimni taptim› dep  ytidu. ¹⁰ Silerge  ytimen: Towa qilghan bir gunahkar  ch n Xudaning perishtilirining aldida shuninggha oxshash xushalliq bolidu›.

Yoqalghan oghul toghrisidiki temsil

¹¹ U yene  ytti: ‹ Bir ademning ikki oghli bar idi. ¹² Kichiki atisigha: ‹ Ey ata, maldin m ning t gishlik hessemni manga bergin› dep  ytti. U  z m lini ikkilisige teqsim qilip berdi. ¹³ Tola k n  tmeste kichik oghul her nersisini yighiw lip, yiraq bir yurtqa seper qildi. Anda buzuqchiliq qilip hemme m lini yoqatti.

¹⁴ U hemme nersisini t getkendin k yin, u yurtta qattiq acharchiliq boldi we u  zi tenglik tartqili turdi. ¹⁵ U b rip u yurtluq bir kishige xizmet qilmaq  ch n uninggha yallandi. U uni tongguzlarni baqqili  z qishlaqlirigha ewetti. ¹⁶ U  z qorsiqini tongguzlar yeydighan purchaq postliri bilen toydurghili arzu qilatti, l kin h chkim uninggha bermeytti. ¹⁷ K yin u  zige k lip  ytti: ‹ Atamning qanche medikarlirining aldidin nan  ship qalmamti? Men munda achliqtin halak bolimen. ¹⁸ Qopup, atamning aldigha b rip uninggha  ytay: Ey ata, asman'gha we s ning aldingda gunah qildim. ¹⁹ Mundin k yin s ning oghlung atalghili layiq emesmen. M ni medikarliringdin biridek tutqin›.

²⁰ U qopup, atisining aldigha bardi. L kin u t xi yiraq bolghanda atisi uni k r p rehim qilip, y g r p uning boynigha  silip uni s ydi. ²¹ L kin oghli uninggha  ytti: ‹ Ey ata, asman'gha we s ning aldingda gunah qildim. S ning oghlung atalghili layiq emesmen›. ²² Emma atisi  z qullirigha  ytti: ‹ Birinchi tonni chiqirip uninggha kiyd r p, qoligha  z k s lip putlirigha ayagh kiyd r nglar.

²³ Borda q torpaqni hem kelt r p soyunglar, yep xush bolayli. ²⁴ Ch nki bu oghlum  lgenidi tirildi, yitkenidi t pildi›. Buning bilen ular xush bolghili bashlidi.

²⁵ Chong oghli  kin y ride idi we y nip  yge y qin kelgende neghme bilen ussulning awazini anglap, ²⁶ xizmetkarliridin birini qichqirip: ‹ Bu n me iken?› dep soridi. ²⁷ Emma u  ytti: ‹ Ukang keldi we atang uni salamet tapqini  ch n bordaq torpaqni soydi›.

²⁸ L kin u achchiqlinip, ichkiri kirgili unimidi. Atisi chiqip uninggha yalwurdi. ²⁹ Emma u jawab b rip atisigha  ytti: ‹ Mana shunche yil sanga xizmet qilip esla emringdin chiqmidim, emma sen  z aghinilirim bilen xush bolghili manga bir oghlaq bermiding. ³⁰ L kin s ning tirikchilikingni jalaplar bilen y gen shu oghlung kelgende uning  ch n bordaq torpaqni soydung›.

³¹ Atisi uninggha  ytti: ‹ Ey oghlum, sen her waqit men bilen ikensen we m ning

barimning hemmisi séningkidur. ³² Lékin shad bolup xushalliq qilmaq kérektur, chünki séning bu ukang ölgenidi tirildi, yitkenidi tépildi».

Yaman wekil toghrisidiki temsil

16¹ U öz shagirtlirigha hem éytti: «Bir bay ademning bir wekili bar idi we ular uni < Séning mélingni israp qilghuchi» dep xojisigha chéqishturdi. ² U uni qichqirip uninggha éytti: < Bu sen toghruluq anglighinim néme iken? Wekillikingning hésabini ötküzgin. Mundin kéyin wekillikte turalmaysen» dédi. ³ Emma wekil öz ichide éytti: < Néme qilay? Emdi xojam wekillikni mendin tartivalidu. Ketmen chapalmaymen, gadayliq qilghili uyatimen. ⁴ Wekilliktin chüshkinimde ular öz öyliride méni qobul qilmaq üçün néme qilishimni emdi bildim» dep, ⁵ öz xojisigha qerzdar bolghanlarni birdin-birdin qichqirip awwalqisigha éytti: < Xojamgha qanche qerzing bar? » ⁶ U bolsa: < Yüz charek yagh» dep éytti. Wekil uninggha éytti: < Mana hésabat deptiringni élip hazir olturup, ellik pütkin». ⁷ Andin u yene birige éytti: < Sen bolsang, qanche qerzing bar? » U éytti: < Yüz ghelwir bughday». U uninggha éytti: < Mana hésabat deptiringni élip, seksen pütkin». ⁸ Xoja u naheq wekilni eqilliq ish qilghini üçün danglidi. Chünki bu dunyaning oghulliri öz neslide nurning oghulliridin eqilliqraqtur. ⁹ Men silerge éytimen: Naheq mal bilen özünglarga dostlar qilinglar. Undaq qilsanglar u tügigende ular silerni ebediy chédirlargha qobul qilghay.

Ishenchlik bolush

¹⁰ Kimki azda ishenchlik bolsa, tolida hem ishenchlik bolidu. Kimki azda naheq bolsa, tolida hem naheq bolidu. ¹¹ Eger naheq malda ishenchlik bolmisanglar, heq németni kim silerge tapshuridu? ¹² Bashqisiningkide ishenchlik bolmisanglar, özünglarningkini silerge kim béridu? ¹³ Bir xizmetkar ikki xojigha xizmet qilalmaydu. U birini yaman körüp, yene birini yaxshi köridu yaki birige mayil bolup, yene birini tehqir qilidu. Hem Xudagha, hem dunyagha xizmet qilalmaysiler».

Xudaning qanuni özgermeydu

¹⁴ Pulgha amraq bolghan perisiyler buning hemmisini anglap uni mesxire qilishti. ¹⁵ U ulargha éytti: «Siler özünglarni ademlarning aldida adil körsetküchidursiler, lékin Xuda köngülliringlarni bilidu, chünki ademlarning aldida belen bolghini Xudaning aldida yirginchliktur. ¹⁶ Tewrat we peyghemberlerning telimatliri Yuhannaghiche idi. U waqittin tartip Xudaning

padishahliqining Injili jakarlinidu we herkim ijtihat bilen uninggha kiridu. ¹⁷ Lékin asman bilen yerning yoqalmiqi Tewrattin bir nuqtining chüshmikidin asanraqtur.

Talaq qilish toghrisida

¹⁸ Herkim öz xotunini talaq qilip bashqisini alsa, zina qilidu we kimki öz éridin talaq qilin'ghanni alsa, zina qilidu.

Bay adem bilen péqir Lazarus toghrisidiki temsil

¹⁹ Bir bay adem bar idi. Sösün libas we qimmet baha nepis kanap kiyip, her künni eysh-ishret bilen ötküzetti. ²⁰ Emma uning ishiqining aldida chaqa bilen urulghan Lazarus dégen bir péqir yatatti. ²¹ U bayning dastixinidin chüshken parchiliridin yep, özini toydurghili arzu qilatti. Mana itlar hem kélip uning chaqilirini yalatti. ²² Weqe boldiki, péqir öldi we perishtiler uni Ibrahimning quchiqigha élip bardı. Bay hem ölüp depne qilindi.

²³ U dozaxta azab tartip, közlerini kötürüp yiraqtin Ibrahimni we uning quchiqidiki Lazarusni körüp, ²⁴ qichqirip éytti: «Ey ata Ibrahim, manga rehim qilip Lazarusni ewetkiniki, öz barmiqining uchini sugha chilap, tilimni sowutsun. Bu otta azab tartimen».

²⁵ Lékin Ibrahim éytti: «Ey oghlum, hayat ömrüngde özüngning nazunémitini élip bolghiningni we Lazarus derd bala tartqinini yadinggha keltürgin. Emdi u teselli tapti, emma sen azab tartisen. ²⁶ Munda bashqa, bu yerdin silerning teripinglarga ötkili xalighanlar we andin bizning teripimizge ötkili xalighanlar ötelmisun dep, siler bilen bizning arimizda chong bir hang békitilgendur».

²⁷ Emma u éytti: «Ey ata, sanga yalwurimenki, uni méning atamning öyige ewetkeysen. ²⁸ Méning besh buradirim bar. U ulargha xewer bérip eskertsunki, ular hem bu azab yérigé kelmisun». ²⁹ Ibrahim uninggha éytti: «Ulargha Musa we peyghemberler bar, ularni anglisun». ³⁰ U éytti: «Bolmaydu, ey ata Ibrahim, lékin ölgenlerdin biri ularning aldigha barsa, ular towa qilatti». ³¹ Emma u uninggha éytti: «Eger ular Musani we peyghemberlerni anglimisa, ölgenlerdin biri hem qopsa, ishenmeydu».

Gunah we kechürüm

17¹ U öz shagirtlirigha éytti: «Taydurmaqliqlarning kelmesliki mümkin emestur, lékin way ulargha wasite bolghan ademge. ² Uning bu kichiklerdin birini taydurushidin, uning boynigha bir tügmen téshi ésilip u özi déngizgha chöktürülse, uninggha yaxshiraq bolatti. ³ Özünglarga qarap agah

bolunglar. Eger buradiring sanga gunah qilsa, uninggha nesihet qilghin, towa qilsa, uni epu qilghin. ⁴ Künde yette mertiwé özüngge gunah qilip, yette mertiwé sanga yénip kélip: «Towa qildim» dep éytsa, uni epu qilghin».

Qicha uruqiche étiqad

⁵ Rosullar Xudawendige: «Étiqadimizni ashurghin» dédi. ⁶ Xudawende éytti: «Qicha uruqiche étiqadinglar bolsa, bu üjmige: «Qomurulup déngizgha köchürülgin» dep éytsanglar, silerge itaet qilatti.

Qulning wezipisi

⁷ Silerning biringlarning yer heydeydighan yaki mal baqidighan bir quli bolsa we u özi ékin yerdin öyge kelse, uninggha: «Hazir kélip dastixanda olturghin» dep éytidumu? ⁸ Belki: «Méning taamimni teyyar qilip, men yep-ichküche bel baghlap manga xizmet qilghin, andin kéyin sen özüng yep-ichkin» dep uninggha éytmamdu? ⁹ Shu qulgha buyrughandek qilghini üçhün shükür éytarmikin? ¹⁰ Shundaq silerge buyrulghanning hemmisini qilghininglarda: «Biz bikar qul ikenmiz, chünki bizlerge wajip bolghanni qilduq» dep éytinglar».

On pése kishilerning saqaytilishi

¹¹ U Yérusalémgha kétip barghinida Samariye bilen Galiliyening otturisdin ötüp, ¹² bir kentke kirgende on pése kishi uninggha uchap, néri turup, ¹³ awazlirini kötürüp: «Ey ustaz Eysa, bizge rehim qilghin» dep éytti. ¹⁴ U ularni körgende ulargha éytti: «Bérip, özünglarni kahinlarga körsitinglar». Weqe boldiki, ular kétip barghinida pakiz boldi.

¹⁵ Ulardin biri özining saqayghinini körgende yénip kélip, ünlük awaz bilen Xudagha hemd éytip, ¹⁶ Eysaning putlirining aldida yüz töwen yiqilip, uninggha shükür éytti. U özi samariyelik idi. ¹⁷ Eysa söz qilip éytti: «Pakiz bolghanlar on kishi emesmidi? Toqquzi qéni? ¹⁸ Bu biganidin bashqa héchkim Xudagha shan-sherep bergili kelmidimu?» ¹⁹ Andin u uninggha éytti: «Qopup mangghin, étiqading séni qutquzdi».

Xudaning padishahliqining kélishi

²⁰ Perisiyler uningdin: «Xudaning padishahliqi qachan kélidu?» dep sorighanda u ulargha jawab bérip éytti: «Xudaning padishahliqi zahirda kelmeydu. ²¹ Kishiler: «Mana mundadur» yaki «Andadur» déyelmeydu. Mana Xudaning padishahliqi

ichinglardidur». ²² U öz shagirtlirigha éytti: «Ibn al-Insanning künlirining birini körgili arzu qilidighan künliringlar kélidu, lékin körmeyisiler. ²³ Ular silerge: « Mana anda» yaki « Mana munda» dése, barmanglar we egeshmenglar. ²⁴ Chünki chéqin asmanning bir chétidin chéqip, yene bir chétigiche yalqunlighandek Ibn al-Insanning hem öz künde shundaq bolidu.

²⁵ Emma awwal uning tola zexmet tartip, bu nesildin ret qilinishi kérektur.

²⁶ Nuhning künliride bolghandek Ibn al-Insanning künliride hem shundaq bolidu. ²⁷ Ular Nuh kémige kirgen kün'giche yep-ichip, erge tégip xotun alatti we topan kélip hemmisini halak qildi. ²⁸ Hem Lotning künliride ular yep-ichip, élip-sétip, köchet sélip öy yasatti. ²⁹ Lékin Lot Sodomdin chiqqan küni asmandin ot bilen günggürt yéghip, hemmisini halak qildi.

³⁰ Ibn al-Insan ashkara bolidighan künde shundaq bolidu. ³¹ Herkim u künde ögzining üstide bolsa, öydiki nersilirini alghili chüshmisun. Shuninggha oxshash kimki ékin yerde bolsa, keynige yanmisun. ³² Lotning xotunini yadinglarga keltürünglar. ³³ Kimki öz jénini qutquzghili xalisa, uni yittüridu we kimki uni yittürse, uni tirildüridu. ³⁴ Silerge éytimen: U kéchide bir orunda yatidighan ikkisining biri élinidu, yene biri qoyulidu. ³⁵ Yarghunchaq tartiship turidighan ikki xotunning biri élinidu, yene biri qoyulidu. ³⁶ Ékin yerdiki ikki kishining biri élinidu, yene biri qoyulidu».

³⁷ Ular sorap uninggha éytti: «Ey Xudawende, qayda?» U ulargha éytti: «Ölük beden qayda bolsa, qushlar anda yighilidu».

Tul xotun we hakim toghrisidiki temsil

18¹ Ularning harmay her waqit dua qilishining kérek ikenlikini körsitip ulargha bir temsil keltürüp, ² éytti: «Bir sheherde bir hakim bar idi. Özi Xudadin qorqmaydu we ademdin perwa qilmaytti. ³ U sheherde bir tul xotun hem bar idi we u uning qéshigha kélip: « Dewagerimdin heqqimni aldurup bergin» dep iltimas qilip turdi. ⁴ U bir waqitqiche unimidi, emma andin kéyin öz-özige éytti: « Xudadin qorqmay ademdin perwa qilmisam hem, ⁵ bu tul xotun manga aram bermigini üçhün heqqini aldurup bérey. Bolmisa u axir kélip yüzümni tatilaydu».

⁶ Andin Xudawende éytti: «Naheq hakimning néme éytqinini anglanglar. ⁷ Emdi Xuda texir qilsa hem, kéche kündüz özige peryad qilghan ilghanlirigha ularning heqqini aldurup bermemdu? ⁸ Silerge éytimen: Ulargha pat heqqini aldurup béridu. Lékin Ibn al-Insan kelgende yer yüzide iman taparmikin?»

Perisiy bilen bajgir toghrisidiki temsil

⁹ U özini adil bilip bashqilarni tehqir qilghuchilarning bezisige bu temsilni éytti: ¹⁰ «Ikki adem dua qilghili beyt-muqeddeske chiqti. Biri perisiy, yene biri bajgir idi. ¹¹ Perisiy turup, öz ichide shundaq dua qildiki: < Ey Xuda, sanga shükür éytimeyki, men bölek ademlerge oxshash bulangchi, naheq we zinaxor yaki shu bajgirdek hem emesmen. ¹² Heptide ikki mertiwé roza tutup, her ne payda tapqinimning ondin bir ülüşhini bérimen». ¹³ Lékin bajgir néridin turup, közlirini asman teripige kötürüşni hem xalimay, meydisige urup: < Ey Xuda, men gunahkargha rehim qilghin» dep éytti. ¹⁴ Silerge éytimeki: U adil qilinip öz öyige yandi, emma bashqisi emes. Chünki herkim özini égiz tutsa, pes bolidu, lékin kimki özini pes tutsa, égiz bolidu».

Balilarning Eysa Mesih aldigha keltürülüshi

¹⁵ U öz qollirini ularning üstige qoyghay dep, ular uning aldigha kichik balilarni hem élip keldi. Emma shagirtlar buni körüp ularni eyibledi. ¹⁶ Lékin Eysa ularni qichqirip éytti: «Kichik balilarni méning aldimgha kelgili qoyup, ularni tosushmanglar. Mana Xudaning padishahliqi shundaqlarningkidur. ¹⁷ Berheq, silerge éytimeki: Kimki Xudaning padishahliqini bir kichik balidek qobul qilmisa, uninggha esla kirelmeydu».

Eysa Mesih we bay adem

¹⁸ Bir chong kishi uningdin sorap éytti: «Ey yaxshi ustaz, ebediy hayatliqqa waris bolmaq üçün néme qilay?» ¹⁹ Eysa uninggha éytti: «Néme üçün méni yaxshi deysen? Yégane Xudadin bashqa héchkim yaxshi emes. ²⁰ Emrlerni bilisen: Zina qilmighin, qatilliq qilmighin, oghriliq qilmighin, yalghan guwahliq bermigin, atanggha we ananggha hörmét qilghin». ²¹ Emma u éytti: «Buning hemmisini kichiklikimdin béri saqlawatimen». ²² Eysa buni anglap uninggha éytti: «Sanga yene bir néme kemdur. Pütün barliqingni sétip, péqirlargha üleshtürüp bergin we asmanda xezineng bolidu we kélip manga egeshkin».

²³ Emma u buni anglap tola ghemkin boldi, chünki u tola bay idi. ²⁴ Eysa uning tola ghemkin bolghinini körüp éytti: «Döletmenlarning Xudaning padishahliqigha kirishi qandaq müshküldur. ²⁵ Bir bayning Xudaning padishahliqigha kirishidin bir tögining yingne töshükidin ötüşü ongayraqtur». ²⁶ Buni anglighanlar éytishti: «Undaq bolsa, kim nijat tapalaydu?» ²⁷ Emma u éytti: «Ademlerge mümkin bolmighini Xudagha mümkindur».

Eysa Mesihke egishish üçhün ata qilin'ghan inam

²⁸ Andin Pétrus éytti: «Mana biz öz barimizni qoyup, sanga egeshtuq». ²⁹ U ulargha éytti: «Berheq, silerge éytimen: Xudaning padishahliqi üçhün öyni ya xotunni ya buraderlerni ya ata-anini ya balilarni qoyup, ³⁰ bu zamanda nechche mertiwisini we kélidighan alemde ebediy hayatni tapmaydighan héchkim yoqtur».

Eysa Mesih üçinchi qétim ölüp tirilishini aldin éytidu

³¹ U on ikkilerni öz aldigha élip, ulargha éytti: «Mana biz Yérusalémgha chiqimiz we Ibn al-Insan toghrisida peyghemberlerning wasitisi bilen pütülgenning hemmisi beja keltürüldü. ³² Mana u özi taipilerge tapshurulidu we ular uni mesxire we deshnem qilip, yüzige tükürüp, ³³ uni qamchilap öltüridu we u üçinchi küni qopidu». ³⁴ Lékin ular buningdin héchnéme uqmidi we bu söz ulardin pinhan idi we néme éytilghanni uqmidi.

Bir kor kishining saqaytilishi

³⁵ Weqe boldiki, u Yérixogha yéqinlashqanda bir kor kishi yolning boyida olturup gadayliq qiliwatatti. ³⁶ U xelqning ötüp ketkinini anglap: «Bu némidur?» dep soridi. ³⁷ Ular uninggha: «Nazaretlik Eysa ötidu» dep xewer berdi. ³⁸ Andin u qichqirip: «Ey Eysa ibn-Dawud, manga rehim qilghin» dédi. ³⁹ Uning aldidin mangghanlar: «Shük olturghin!» dep uni eyblidi. Lékin u özi oshuqraq: «Ey ibn-Dawud, manga rehim qilghin» dep qichqardi. ⁴⁰ Eysa toxtap, uni öz aldigha keltürgili buyrudi. Kor uninggha yéqin kelgende uningdin sorap éytti: ⁴¹ «Sanga néme qilishimni xalaysen?» U éytti: «Ey Xudawende, köridighan bolsam idi». ⁴² Eysa: «Köridighan bolghin, étiqading séni saqaytti» dep éytti. ⁴³ U derhal köridighan bolup, uninggha egiship Xudagha shan-sherep berdi we hemme xelq buni körüp Xudagha hemd éytti.

Eysa Mesih we bajgırlarning bashliqi Zakéus

19¹ Eysa Yérixogha kirip sheherdin ötkende, ² mana bajgırlarning bir chongi Zakéus dep atalghan bir bay kishi, ³ Eysa kim iken dep, uni körgili xalidi. Emma boyi qisqa bolghini üçhün xelqning toliliqidin uni körelmey, ⁴ ilgiri yügürüp, uni körmek üçhün bir üjmige chiqti, chünki Eysa u yol bilen kélip ötmekchi idi. ⁵ Eysa u yerge kelgende yuqirigha qarap uni körüp: «Ey Zakéus,

ittik chüshkin, chünki bu kün séning öyüngde qonmaqchimen».

⁶ U derhal chüshüp, xushluq bilen uni qobul qildi. ⁷ Hemmisi buni körüp ghotuldiship: «Gunahkar kishiningkide méhman bolghili kirdi» dep éytishti. ⁸ Lékin Zakéus qopup Xudawendige éytti: «Ey Xudawende, mana mélimning nispini péqirlargha bérimen we birawdin ökteklik bilen bir néme alghan bolsam, birige tötnei yandurup bérimen». ⁹ Andin Eysa uning toghrisida éytti: «Bu kün bu öyge nijat boldi. Mana u hem Ibrahimning oghlidur. ¹⁰ Chünki Ibn al-Insan halak bolghanni izdep qutquzghili keldi».

Qullargha tapshurulghan talantlar toghrisidiki temsil

¹¹ Ular buni anglighanda uyene söz qilip bir temsil éytti. Chünki u Yérusalémgha yéqinliship qalghanidi we ular: «Xudaning padishahliqi pat ashkara bolidu» dep xiyal qilatti. ¹² U éytti: «Bir xojizade kishi özige bir padishahliq mensipini tapturuwalmaq üçün bir yiraq yurtqa bérrip, andin yénip kelmekchi idi. ¹³ U öz on qulini qichqirip ulargha on yambu bérrip éytti: < Men kelgüche soda qilinglar». ¹⁴ Lékin uning yurt xelqi uni yaman körüp, keynidin elchiler ewetip: < Bizning üstimizge shu kishining padishahliq qilishini xalimaymiz» dep éytti.

¹⁵ Weqe boldiki, u padishahliq mensipini élip yénip kelgende: < Herbiri sodisi bilen qanche payda tapqinini biley» dep, özi tilla tapshurghan qullarni öz aldigha qichqartti. ¹⁶ Awwalqisi kélip éytti: < Ey xoja, yambungda on yambu payda boldi». ¹⁷ U uninggha éytti: < Apirin ey yaxshi qul, azda ishenchlik bolghining üçün on sheherning üstige hakim bolghin». ¹⁸ Ikkinchisi kélip éytti: < Ey xoja, yambungda besh yambu payda boldi». ¹⁹ Uninggha hem éytti: < Sen hem besh sheherning üstige hakim bolghin».

²⁰ Yene biri kélip éytti: < Ey xoja, mana yambung! Bir yaghliqqa chigip, bir jayda saqlidim. ²¹ Chünki qattiq bir adem ikensen, özüng salmighanni yighiwélip, özüng térimighanni oraysen. Uning üçün sendin qorqtum». ²² Emma u uninggha éytti: < Ey yaman qul, séni öz aghzingdin höküm qilay. Méning qattiq adem bolup, salmighinimni yighiwélip térimighinimni oridighinimni bildingmu? ²³ Undaq bolsa, némishqa méning tillamni serraplargha bermiding? Men yénip kelgende uni paydisi bilen almasmidim?». ²⁴ Andin u yénidikilerge éytti: < Yambuni uningdin élip, on yambusi bar kishige béringlar». ²⁵ Ular uninggha éytti: < Ey xoja uning on yambusi bar». ²⁶ U jawab berdiki: < Herkimning bar bolsa uninggha bérilidu, emma kimning yoq bolsa bari hem uningdin élinidu. ²⁷ Lékin ularning üstige méning padishahliq qilishimni xalimighan dühmenlirimni keltürüp, ularni méning aldında halak qilinglar».

Eysa Mesih texeyge minip Yérusalémgha kiridu

²⁸ U buni éytip, Yérusalémgha chiqqili ilgiri bardi. ²⁹ Weqe boldiki, Zeytun Téghi dégen taghning yénidiki Beytpagege we Beytanyagha yéqinlashqanda shagirtliridin ikkisini ewetip, ³⁰ éytti: «Qéshinglardiki kentke béringlar we u yerge barghanda üstige esla héchkim minmigen bir texeyni baghlaqliq tapisiler. Uni yéship, élip kélinglar. ³¹ Eger biri silerdin: «Néme üçhün uni yéshisiler» dep sorisa, uninggha éytinglar: «Xudawendige lazimdur».

³² Ewetilgenler bérip, u ulargha éytqandek tapti. ³³ Ular texeyni yeshkende uning igiliri ulargha: «Texeyni némishqa yéshisiler?» dep éytti. ³⁴ Ular: «Xudawendige lazimdur» dédi. ³⁵ Ular uni Eysaning aldigha élip bérip, öz libaslrini texeyning üstige sélip, Eysani mindürdi. ³⁶ U kétip barghinida ular öz libaslrini yolda yayatti. ³⁷ U Zeytun Téghining töwinige yéqinlashqinida shagirtlirining hemme jamaiti xush bolup, körgen möjjizler üçhün ünlük awaz bilen Xudagha hemd éytqili bashlap: ³⁸ «Xudawendining namida kelgen padishah mubarektur! Asmanda amanliq we ershielada shan-sherep» dep éytishti.

³⁹ Lékin xelqning arisidiki birnechche perisiyler uninggha éytti: «Ey ustaz, shagirtliringgha tenbih bergin». ⁴⁰ U jawab bérip éytti: «Silerge éytimenki, bular shük tursa, tashlar qichqiratti». ⁴¹ U yéqinlaship sheherni körgende uning üstige yighlap éytti: ⁴² «Kashki sen hem shu kününgde amanliqing üçhün néme kérek bolghinini bilseng idi. Lékin emdi közliringdin pinhan qilindi. ⁴³ Mana düshmenliring chörengde dalda qurup, séni qorshap her tereptin séni qistaydighan künliring kélidu. ⁴⁴ Ular séni we ichingdiki baliliringni yer bilen yeksen qilip, sende tashni tash üstide qoymaydu, chünki sanga bérilgen waqitni bilmiding».

Eysa Mesihning beyt-muqeddesni tazilishi

⁴⁵ U beyt-muqeddeske kirip andaki satquchilarni chiqqarghili bashlap, ⁴⁶ ulargha éytti: «Pütülgenki, méning öyüm dua öyidur, lékin siler uni bulangchilarning ghéri qildinglar». ⁴⁷ U her kün beyt-muqeddeste telim béretti. Lékin bash kahinlar we katiplar we qowmning chongliri uni yoqatqili izdidi. ⁴⁸ Lékin ular néme qilidighinini bilmeytti, chünki qowmning hemmisi uningdin anglighili uninggha yéship turdi.

Eysa Mesihning hoquqining sürüştürülüshi

20¹ Shu künlerde bir kün u özi beyt-muqeddeste xelqqa telim béríp Injilni yetküzginide, bash kahinlar we katiplar bilen aqsaqallar derqem turup ² uninggha söz qilip éytti: «Bizge éytqin: Néme qudret bilen buni qilisen? Yaki sanga shu qudretni bergen kimdur?» ³ U jawab béríp ulargha éytti: «Men hem silerdin bir söz soray, manga éytinglar: ⁴ Yuhannaning chömüldürüshi asmandin idimu yaki ademdinmu?» ⁵ Ular öz arilirida meslihet qiliship: «Eger asmandin dések: «Néme üçhün uninggha ishenmidinglar?» deydu. ⁶ Lékin ademlerdin dések, hemme xelq bizni chalma-késeq qilidu, chünki ular Yuhannani peyghember dep bilidu» dep éytishti. ⁷ Ular: «Uning qeyerdin bolghinini bilmeymiz» dep jawab berdi. ⁸ Eysa ulargha éytti: «Undaqta men hem néme qudret bilen buni qilghinimni silerge éytmaymen».

Üzümzarliq we yaman baghwenler toghrisidiki temsil

⁹ U xelqqa bu temsilni keltürüp éytti: «Bir adem bir üzümzarliq qilip, uni baghwenlerge tapshurup, uzun waqit seper qildi. ¹⁰ Méwe waqti bolghanda: «Üzümzarliqning méwisidin uninggha bersun» dep bir qulni baghwenlerge ewetti, lékin baghwenler uni urup, quruq yandurdi. ¹¹ U yene bashqa bir qulni ewetti. Ular uni hem urup haqaret qilip, quruq yandurdi. ¹² U yene üçinchisini ewetti we ular uni hem yarilandurup, tashqiri chiqardi.

¹³ Andin üzümzarliqning igisi éytti: «Néme qilay? Öz amraq oghlumni ewetey. Elwette ular uninggha yüz-xatire qilidu». ¹⁴ Lékin baghwenler uni körgende öz arilirida meslihet qilip: «Bu waristur, kélinglar uni öltüreyli. Andin miras bizningki bolidu» dep éytishti. ¹⁵ Ular uni üzümzarliqtin tashqiri chiqirip öltürdi. Emdi üzümzarliqning igisi ulargha néme qilidu? ¹⁶ U kélip u baghwenlerni halak qilip, üzümzarliqni bashqilargha tapshuridu». Lékin ular buni anglighanda: «Hergiz undaq bolmisun» dep éytti.

¹⁷ U ulargha qarap éytti: «Undaq bolsa, «Tamchilar ret qilghan tash özi burjek téshi boldi» dep pütülgen söz némidur?

¹⁸ Herkim bu tashning üstige chühshse, parchilinidu we u tash kimning üstige chühshse, uni ézidu.

¹⁹ Katiplar bilen bash kahinlar shu saette uning üstige qol salghili xalidi, lékin xelqtin qorqti. Chünki ular uning bu temsilni ularning ularning özi toghrisida éytqinini uqti.

Qeyserge baj bérish toghrisida bir soal

²⁰ Ular uni marap, hökümetke we waliyning hökümige tapshurmaq üçün uni bir söz bilen tutqili özini adil körsetken jasuslarni ewetti. ²¹ Ular uningdin sorap éytti: «Ey ustaz, biz séning rastliq bilen söz qilip telim berginingni we yüz-xatire qilmay, Xudaning yolini heqiqet bilen ögetkingini bilimiz. ²² Qeyserge baj bermikimiz jayizmu, yaki emesmu?» ²³ Emma u ularning hiylisini bilip ulargha éytti: ²⁴ «Manga bir dinar körsitinglar. Uningdiki süret we xet kimningkidur?» Ular: «Qeyserningki» dep éytishti. ²⁵ U ulargha éytti: «Undaq bolsa, qeyserningkini qeyserge we Xudaningkini Xudagha béringlar». ²⁶ Ular uni xelqning aldida bir söz bilen tutalmay, uning jawabliqigha heyran bolup shük turdi.

Saduqiylar ölümdin tirilip qopush toghrisida soal soraydu

²⁷ Ölümdin tirilip qopushni inkar qilghan saduqiylardin birnechchisi kélip, uningdin sorap ²⁸ éytti: «Ey ustaz, Musa bizge pütkenki, bir kishining buradiri ölse we uning xotuni bolsa, lékin balisi bolmisa, u xotunni uning buradiri élip öz buradirige uruq-ewlad qopursun. ²⁹ Mana yette burader bar idi we awwalqisi xotun élip balisizliqta öldi. ³⁰ Ikkinchisi ³¹ we üçinchisi we shundaq hemme yettilisi uni élip bala yüzi körmey öldi. ³² Hemmisidin kéyin xotun hem öldi. ³³ Qiyamette u xotun ularning qaysisiningki bolidu? Chünki yettilisi uni xotunluqqa alghanidi».

³⁴ Eysa ulargha éytti: «Bu alemning baliliri xotun alidu we erge tégidu. ³⁵ Lékin u alemge yetmekke we ölüklér arisidin qopmiqigha layiq sanalghanlar xotun almaydu yaki erge tegmeydu. ³⁶ Ular yene ölmeydu, chünki ular perishtilerdektur we tirilishning oghulliri bolghach Xudaning oghulliri bolidu. ³⁷ Emma ölgenlarning tirilip qopurulmiqini Musa hem tiken toghrisidiki bölümidé Xudawendini Ibrahimning Tengrisi we Ishaqning Tengrisi we Yaqubning Tengrisi dep bayan qilghandur. ³⁸ U ölüklérning Tengrisi emes, belki tiriklérningkidur, chünki hemmisi uninggha tiriktur». ³⁹ Katiplardin beziliri jawab bérrip: «Ey ustaz, yaxshi éytting» dédi. ⁴⁰ Ular yene uningdin bir néme toghrisida sorighili jüret qilmidi.

Mesih kimning oghlidur?

⁴¹ U ulargha éytti: «Ular Mesihni Dawudning oghli dep qandaq déyeleydu?

⁴² Dawud özi Zebur kitabida éytiduki: «Reb méning Xudawendemge éytti:

⁴³ Men düshmenliringni qedemgahing qilghuche méning ongyénimda olturghin».

⁴⁴ Emdi Dawud uni Xudawende dése, u qandaq uning oghli bolidu?»

Eysa Mesih riya qilguchi katiplarni eyibleydu

⁴⁵ Hemme xelq anglap turghanda, u shagirtlirigha éytti: ⁴⁶ «Uzun tonlar kiyip yürüp, bazarlarda salam élip, sinagoglarda awwalqi orunlarni we ziyapetlerde törde olturushni yaxshi körgen katiplardin éhtiyat qilinglar. ⁴⁷ Ular tul xotunlarning öylirini yep, niqablinip uzun dualar oquydu. Bular qattiqraq höküm tapidu».

Tul xotunning ianisi

21¹ U közlrini kötürüp, baylar öz hediyeirini xezinige salghinini kördi. ² Bir péqir tul xotunning uninggha ikki mis tiyin salghinini körüp, ³ éytti: «Berheq, silerge éytimen: Ushbu péqir tul xotun hemmisidin oshuqraq saldi. ⁴ Chünki ularning hemmisi öz ziyadilikidin bir néme hediyeelarning arisigha saldi, lékin bu öz yoqluqidin, uningda bar tirikchilikining hemmisini saldi».

Axirqi zamanlardiki alametler

⁵ Beziler: «Beyt-muqeddes chirayliq tashlar we töhpe hediyeel bilen yasalghandur» dégende u éytti: ⁶ «Siler körüwatqan nersilerning tashning üstide tash yiqitilmay qalmaidighan künliri kélidu». ⁷ Ular uningdin sorap éytti: «Ey ustaz, bu qachan bolidu we buning weqe bolushining alamiti némidur?» ⁸ U éytti: «Agah bolunglarki, ézip ketmigeysiler. Tola kishi méning ismim bilen kélip: < Men udurmen > we < Waqit yéqinlishti > dep éytidu. Ularning keynidin barmanglar. ⁹ Hemde jeng shawqunliri bilen inqilab shawqunlirini anglighininglarda qorq manglar. Bularning awwal weqe bolushi kérektur, lékin axiri téxi pat bolmaydu».

¹⁰ Andin u ulargha éytti: «Taipe taipige we memliket memliketke karshi qopidu.

¹¹ Yerdin yerge chong zilzililer we acharchiliqlar we wabalar bolidu we asmanda heywetlik körünüşler we chong alametler bolidu. ¹² Emma buning hemmisining ilgiri, ular silerning üstünglarga qol sélip, silerni qoghlap, sinagoglarga we zindanlarga tutup béridu we méning ismim üçün padishahlar we waliylarning aldigha chiqirilisiler. ¹³ Buning bilen guwahliq bergili silerge pureset bolidu.

¹⁴ Uning üçün köngülliringlarga saqlanglarki, néme jawab béreyli dep, ilgidin endishe qilmighaysiler. ¹⁵ Chünki hemme düshmenliringlar qarshi turup, xilapida söz qilalmighudek éghiz we hékmet men silerge bérimen. ¹⁶ Hem ata-ana we buraderler we uruq-tughqanlar we dostlar silerni tutup béridu we beziliringlarni öltüridu. ¹⁷ Méning ismim üçün hemmisi silerni yaman köridu.

¹⁸ Lékin bashliringlardin bir tal chach yitmeydu. ¹⁹ Sewringlar bilen janliringlarni qutquzunglar.

Yérusalémning xarab bolushi

²⁰ Emdi Yérusalémni qoshunlar qorshighinini körgininglarda, uning xarab bolushining yéqinlashqinini bilunglar. ²¹ U waqit Yehudiyedikiler taghlargha qachsun we Yérusalémning ichidikiler tashqiri chiqsun we sehradikiler uning ichige kirmisun. ²² Chünki bular pütülgenning hemmisi beja keltürüldighan intiqam künliridir. ²³ Emma way u künlerde hamilidar bolghanlarga we émitidighanlarga! Chünki yurtta chong tenglik we bu qowmgha ghezep hökümi bolidu. ²⁴ Ular qilich bisigha chüshüp, hemme taipilerge esir bolup élip bérilidu we taipilerning zamanliri tamam bolghuche Yérusalém taipilerdin depsende qilinidu.

Mesihning kélishi toghrisida

²⁵ Aptapta we ayda we yultuzlarda alametler bolidu we yer yüzide taipiler déngizning we dolqunlarning güdürlishidin dehshetke chüshüp ganggirap qalidu. ²⁶ Ademler qorqunchtin we yer yüzige kélidighanni kütüp turghinida hoduqlan'ghinidin es-hoshini yoqitidu. Chünki asmanlarning quwwetliri qozghilidu. ²⁷ U waqit ular Ibn al-Insanning tola qudret we shan-sherep bilen bir bulutta kélidighinini köridu. ²⁸ Bu weqeler bolidighan waqitta öre turup, bashliringlarni kötürünglar, chünki bu nijatinglar yéqinlashti démektur».

Eysa Mesihning sözliri hergiz yoqalmaydu

²⁹ U ulargha bir temsil éyttiki: «Enjür derixige we hemme derexlerge qaranglar. ³⁰ Ularning bixlan'ghinini körgende yazning yéqin ikenlikini özünglardin bilisiler. ³¹ Shundaq hem siler bu weqe bolghinini körgende Xudaning padishahliqining yéqin bolghinini bilunglar. ³² Berheq, silerge éytimenki, hemmisi weqe bolmighuche bu nesil ötmeydu. ³³ Asman we yer yoqilidu, lékin méning sözlirim hergiz yoqalmaydu. ³⁴ Özünglar agah bolunglarki, köngülliringlar mestlikte we sharab ichishte we tirikchilik endishiside éghirlashmighay we u kün silerning üstünglarga tuyuqsiz kelmige. ³⁵ Chünki barche yer yüzide olturghanlarning hemmisige bir tuzaqtek kélidu. ³⁶ Uning üçün oyghaq turup, bu weqe bolidighanning hemmisidin qéchip qutulup, Ibn al-Insanning aldida turghili layiq hésablanmiqinglar üçün hemishe dua qilinglar».

³⁷ U kundüzi beyt-muqeddeste telim béríp, kéchisi Zeytun Téghi dégen taghda qonatti. ³⁸ Hemme xelq seherde beyt-muqeddeske chiqip, uning sözini anglighili aldigha kéletti.

Yehudaning Eysa Mesihke satqunluq qilishi

22¹ Pasxa dégen Pétir nan héyti yéqinlashqanidi. ² Bash kahinlar we katiplar uni öltürgili purset izdeytti, emma xelqtin qorqti. ³ Lékin sheytan on ikkilerning biri bolghan Ishqariyot dégen Yehudagha kirdi. ⁴ U béríp, uni qandaq teriqe bilen ulargha tutup bérídighinini bash kahinlar we serdarlar bilen meslihet qildi. ⁵ Ular xush bolup uninggha kümüsh bergili ittipaqlashti. ⁶ U razi bolup, uni xelqtin pinhan ulargha tutup bergili munasip purset izdetti.

Pasxa taamigha teyyarliq körüşh

⁷ Pasxa qozisini qurbanliq qilidighan pétir küni kelgende, ⁸ u Pétrusni we Yuhannani ewetip éytti: «Béríp, biz üçün Pasxa qozisini yégili teyyar qilinglar». ⁹ Ular uninggha éytti: «Qeyerde teyyar qilishimizni xalaysen?» ¹⁰ U ulargha éytti: «Mana sheherge kirgininglarda bir su kozisini kótürgen bir adem silerge uchraydu. U kiridighan öyge uninggha egiship, ¹¹ öy xojayinigha: «Ustaz sanga éytidu: Men shagirtlirim bilen Pasxa qozisini yeydighan méhmanxana ne yerdidur?» denglar. ¹² U silerge bisat séliqliq bir chong balixana körsitidu. Anda teyyarliq qilinglar». ¹³ Ular béríp ulargha éytilghinidek tépip, Pasxa qozisini teyyar qildi.

Eysa Mesihning on ikkiler bilen Pasxa taamini yéyishi

¹⁴ Saet kelgende u rosullar bilen dastixanda olturdi. ¹⁵ we ulargha éytti: «Men zexmet tartmastin ilgiri siler bilen bu Pasxa qozisini yégili arzumenlik bilen arzu qildim. ¹⁶ Silerge éytimen: Xudaning padishahliqida kamil bolmighuche yene uningdin esla yémeymen». ¹⁷ Andin u bir jamni qoligha élip, shükür qilip éytti: «Buni élip, aranglarda teqsim qilinglar. ¹⁸ Chünki silerge éytimen: Mundin kéyin Xudaning padishahliqi kelmigüche üzüm télining méwisidin yene ichmeymen». ¹⁹ Andin u bir nanni élip, shükür éytip oshtup, ulargha béríp éytti: «Bu méning siler üçün bérilidighan bedinimdur. Méni yad qilmaq üçün buni qilinglar». ²⁰ Shundaq hem taam yégendin kéyin, u jamni élip éytti: «Bu jam méning siler üçün tökülidighan qénim bilen bolidighan yéngi ehdidur.

²¹ Lékin mana méni tutup bergüchining qoli men bilen bille dastixandidur.

²² Derweqe Ibn al-Insan teqdir qilin'ghandek kétidu, lékin way uning tutup bérilishige wasite bolghan ademge!» ²³ Ular: «Buni qilghuchi qaysimizdur?» dep öz arilirida sorashqili turdi.

²⁴ Ularning arisida: «Qaysimiz chongraq sanilidu» dep bir talash-tartish hem boldi. ²⁵ Emma u ulargha éytti: «Taipilerning padishahliri ularning üstige chongluq qilidu we ulughliri hezret dep atilidu. ²⁶ Lékin siler undaq bolmanglar, belki aranglardiki chongi kichikidek we aranglardiki bashlighuchi xizmetkardek bolsun. ²⁷ Chünki chongraqi qaysidur? Dastixanda olturghuchimu yaki xizmet qilghuchimu? Dastixanda olturghuchi emesmu? Lékin men silerning aranglarda xizmetkardekturmen.

²⁸ Siler méning sinaqlirimda men bilen turghanlardursiler. ²⁹ Atam manga bir padishahliq tayin qilghandek, men hem silerge shundaq tayin qilimenki, ³⁰ méning padishahliqimda dastixinimda yep-ichip, textlerde olturup, Israilning on ikki qebilisige höküm qilghaysiler.

Eysa Mesihning Pétrus uni inkar qilishi aldin éytishi

³¹ Ey Simon, ey Simon, mana sheytan silerni bughdaydek tasqighili xalidi.

³² Lékin men sen üçün étiqading yoqalmisun dep, dua qildim. Sen towa qilghanda buraderliringni quwwetlendürgin». ³³ Emma u uninggha éytti: «Ey Xudawende, sen bilen hem zindan'gha, hem ölümge barghili teyyardurmen».

³⁴ U éytti: «Ey Pétrus, sanga éytimeyki, bu kün xoraz téxi chillimasta sen méni: «Uni tonumaymen» dep üç mertuwe inkar qilisen».

³⁵ U ulargha éytti: Silerni hemyansiz we xurjunsiz we ayaghsiz ewetkinimde silerge bir nerse kem boldimu?» Ular: «Yaq» déyishti. ³⁶ U ulargha éytti: «Lékin emdi herkimning hemyani bolsa uni alsun. Shundaq hem xurjuni bolsa uni alsun we birkimning qilichi bolmisa, libasini sétip bir qilich alsun.

³⁷ Chünki silerge éytime: «Asiylar bilen sanaldi» dep men toghruluq pütülgen sözning beja keltürülmiki kérektur, derweqe men toghruluq pütülgini emdi beja keltürüldü». ³⁸ Ular éytti: «Ey Xudawende, mana munda ikki qilich bar». Emma u ulargha: «Kupayidur» dep éytti.

Eysa Mesihning Zeytun Téghida dua qilishi

³⁹ Andin u chiqip aditidek Zeytun Téghigha bardi we shagirtliri uninggha egeshti. ⁴⁰ Emma u yerge barghanda u ulargha éytti: «Dua qilinglarki, sinaqqa chüshmigeysiler». ⁴¹ U ulardin bir tash étimiche ilgiri bérup tiz püküp dua qilip: ⁴² «Ey Ata, xalisang, bu piyalini mendin alghin, emma méning

xahishimdek emes, belki séningkidek bolsun» dep éytti. ⁴³ Asmandin bir perishte uninggha körünüp, uni quwwetlendürdi. ⁴⁴ U iztirapta bolup téximu chong gheyret bilen dua qilghinida uning teri qan tamchiliridek bolup yerge chüshti. ⁴⁵ U duadin qopup shagirtlarga kélip, ularni ghemdin uxlaghliq tépip, ⁴⁶ ulargha éytti: «Néme üçhün uxlaysiler? Qopup dua qilinglarki, sinaqqa chüshmigeysiler».

Eysa Mesihning tutqun qilinishi

⁴⁷ U téxi söz qilip turghinida, mana bir top xelq keldi we ularning aldida on ikkilerdin biri bolghan Yehuda dégen kishi kélip, Eysani söygili qéshigha bardi. ⁴⁸ Lékin Eysa uninggha éytti: «Ey Yehuda, bir söyüsh bilen Ibn al-Insanni tutup bérissenmu?» ⁴⁹ Eysa bilen bolghanlar weqe bolidighanni körgende: «Ey Xudawende, qilich bilen uraylimu?» dep éytishti. ⁵⁰ Ulardin biri ulugh kahinning qulini urup, ong qulini kesti. ⁵¹ Eysa jawab bérrip: «Shunchilikte qoyunglar» dep uning qulini tutup saqaytti.

⁵² Andin kéyin Eysa özining üstige kelgen bash kahinlarga we beyt-muqeddesning pasiban serdarlirigha we aqsaqallargha éytti: «Bir bulangchining üstige chiqqandek qilich we hasilar bilen chiqtinglar. ⁵³ Beyt-muqeddeste her kün siler bilen bolghinimda üstümge qol uzatmidinglar. Lékin bu silerning saitinglar we qaranghuluq hökümitidur».

Pétrus Eysa Mesihni inkar qilidu

⁵⁴ Ular uni tutup élip bérrip, ulugh kahinning öyige keltürdi, lékin Pétrus yiraqtin uninggha egeshti. ⁵⁵ Hoylining otturisida ot yéqip chöriside olturushqanda Pétrus ularning arisida olturdi. ⁵⁶ Bir dédek uning otning qéshida olturghinini körüp, uninggha köz tikip éytti: «U hem uning bilen idi». ⁵⁷ Emma u ténip éytti: «Ey xotun, uni tonumaymen». ⁵⁸ Az muddettin kéyin bashqa bir kishi uni körüp éytti: «Sen hem ulardin ikensen». Lékin Pétrus éytti: «Ey adem, undaq emesmen». ⁵⁹ Bir saetche ötkende bashqisi ching turup éytti: «Heqiqeten u hem uning bilen bille idi, chünki u galiliyeliktur». ⁶⁰ Emma Pétrus: «Ey adem, néme éytqiningni bilmeymen» dep éytti. U söz qilip turghinida derhal xoraz chillidi. ⁶¹ Xudawende örülüp Pétrusqa qaridi. Shu chaghda Pétrus Xudawendining uninggha: «Xoraz chillimastin ilgiri méni üç mertiwé inkar qilisen» dégen sözini yadigha keltürdi. ⁶² U tashqiri chiqip, achchiq yigha bilen yighlidi.

Eysa Mesihning mesxire qilinishi

⁶³ Eysani tutqan kishiler uninggha qamchilap uni mesxire qilib, ⁶⁴ béshini yépip yüzige urup: «Séni urghan kimdur? Peyghemberlik qilghin» dep uningdin soridi. ⁶⁵ Ular uninggha deshnem qilib tola bashqa söz éytatti.

Eysa Mesih yehudiylarning aliy kéngishide

⁶⁶ Kündüz bolghanda qowmning aqsaqalliri we bash kahinlar we katiplar yighilip, uni öz kéngishige élip bérip uninggha éytishti: ⁶⁷ «Eger sen Mesih bolsang, bizge éytqin». U ulargha éytti: «Silerge éytsam, ishenmeysiler, ⁶⁸ we sorisam, jawab bermeyisiler. ⁶⁹ Mundin kéyin Ibn al-Insan Xudaning qudrining ong teripide olturidu». ⁷⁰ Hemmisi éytti: «Sen Xudaning Ogghlisenmu?» U ulargha éytti: «Éytqininglardek men udurmen». ⁷¹ Shuning bilen ular éytishti: «Téxi bizning guwahliqqa néme hajitimiz bar? Mana özimiz uning öz aghzidin angliduq».

Waliy Pilatus Eysa Mesihni soraq qilidu

23 ¹ Ularning pütün jamaiti qopup, uni Pilatusning aldigha élip bérip, ² uning üstidin erz qilghili bashlap éytti: «Özini Mesih padishah dep millitimizni azdurup, qeyserge baj bergili qoymaydighan bu kishini tuttuq». ³ Pilatus uningdin sorap éytti: «Sen yehudiylarning padishahisenmu?» U uninggha jawab bérip éytti: «Sen özüng éytting».

⁴ Lékin Pilatus bash kahinlarga we xelqqe éytti: «Bu ademde bir eyib tapmidim».

⁵ Lékin ular oshuqraq ching turup éytishti: «Galiliyedin tartip bu yergiche pütün Yehudiyede telim bérip, xelqni buzidu». ⁶ Pilatus buni anglap: «Bu kishi galiliyelikmu?» dep soridi. ⁷ U uning Hirodesning hökümitidin bolghinini bilgende, Hirodes özi shu künlerde Yérusalémde bolghach Eysani uning aldigha ewetti.

Eysa Mesih Hirodes padishahning aldida

⁸ Hirodes Eysani körgende tola xush boldi, chünki uzun waqittin béri uning xewirini tola anglighini üçhün uni körgili xalap, uningdin bir möjize körgili ümid qilatti. ⁹ U uningdin tola söz soridi. Lékin u uninggha héchbir jawab bermidi. ¹⁰ Bash kahinlar we katiplar anda turup, uning üstidin ijtihat bilen erz qiliwatatti. ¹¹ Hirodes öz sipahliri bilen uni tehqir körüp mesxire qilib, uninggha

bir parqiraydighan libas kiydürüp, uni Pilatusning aldigha yandurup ewetti. ¹² Shu künde Hirodes bilen Pilatus dost boldi, chünki ilgiridin ularning arisida adawet bolghanidi.

Eysa Mesih ölümge höküm qilinidu

¹³ Pilatus bash kahinlarni we rehberlerni we jamaetni qichqirip yighip, ¹⁴ ulargha éytti: «Siler bu ademni millet azdurghuchi dep méning aldimga keltürdünglar we mana silerning aldinglarda men uni soraq qilip, uning üstidin erz qilghininglardin héchbir gunah bu ademde tapmidim. ¹⁵ Hirodes hem tapmidi, chünki u uni bizge yandurup ewetti. Mana u ölümge layiq héchnéme qilmighan. ¹⁶ Uning üçhün men uni qamchilitip qoyup bérey».

¹⁷ Chünki u héytta ulargha bir kishini azad qilghili mejbur idi. ¹⁸ Emma ularning hemmisi bir éghizdin qichqirip éytti: «Uni yoqiting! Bizge Barabbasni azad qilghin!» ¹⁹ Barabbas sheherde weqe bolghan bir topilang we qatilliq üçhün zindan'gha sélin'ghanidi. ²⁰ Emma Pilatus Eysani azad qilghili xalap, yene ulargha söz qildi. ²¹ Lékin ular qichqiriship éytishti: «Kréstke tartqin, uni kréstke tartqin!» ²² U üçinchi mertiwé ulargha éytti: «Bu özi néme yamanliq qilghan? Uningda ölümge layiq héchnéme tapmidim, uning üçhün uni qamchilitip azad qilay». ²³ Lékin ular ünlük awaz bilen qichqirip uning kréstke tartilmiqini telep qilishdi. Ularning qichqirishi küchlük kelgende, ²⁴ Pilatus ularning xahishidek qilishqa höküm berdi. ²⁵ Ularning tiliginidek ulargha topilang we qatilliq üçhün zindan'gha tashlan'ghan kishini azad qilip, Eysani ularning xahishigha tapshurdi.

Eysa Mesihning kréstke mixlinishi

²⁶ Ular uni élip kétip barghinida sehradın kelgen kirénelik Simon dégen bir kishini tutup, kréstni Eysaning keynidin kötürgili uning üstige qoydi. ²⁷ Xelqtin chong bir top we meydilirige urup uning üstige yighlighan tola xotunlar uninggha egeshti. ²⁸ Lékin Eysa ulargha örülüp éytti: «Ey Yérusalémning qizliri, méning üstümge yighlimanglar, lékin özünglar bilen baliliringlarning üstige yighlanglar. ²⁹ Mana ular: «Tughmas bolghanlar we tughmighan qorsaqlar we émitmigen emchekler mubarektur» deydighan künler kélidu. ³⁰ U waqit ular taghlargha: «Üstimizge chüshünglar» we dönglüklerge: «Bizni yépinglar» dégili bashlaydu. ³¹ Chünki kök derexke shuni qilsa, quruq shaxlarga néme bolidu?» ³² Ular jinayetchi bolghan bashqa ikki kishini öltürgili hem uning bilen élip bardı. ³³ Ular «Bash söngiki» dégen yerge kelgende anda ular uni we u jinayetchilerni birini uning ong yénida we yene birini sol yénida kréstke tartti. ³⁴ Eysa éytti: «Ey Ata, ularni kechürgin, chünki ular néme qilghinini bilmeydu». Ular uning

libasini teqsim qilib üstige chek tashlidi. ³⁵ Xelq turup qarap turatti we rehberler uni mesxire qilib: «Bashqilarni qutquzdi, eger Xudaning Mesihi we ilghan'ghini bolsa özini qutquzsun» dep éytti. ³⁶ Sipahlar hem kélip uni mesxire qilib, uninggha sirke tenglep: ³⁷ «Eger sen yehudiylarning padishahi bolsang, özüngni qutquzghin» dep éytishti. ³⁸ Uning üstide: «Bu yehudiylarning padishahidur» dep bir xet pütülgenidi.

³⁹ Kréstke tartilghan jinayetchilerning biri uninggha deshnem qilib éytti: «Sen Mesih bolsang, özüngni we bizni qutquzghin». ⁴⁰ Lékin yene biri jawab béríp, uni eyblep éytti: «Sen özüng bu hökümning tégide bolup turup, Xudadin qorqmaysenmu? ⁴¹ Bizge heq boldi, chünki qilghinimizning jzasini taptuq, lékin bu kishi héchbir natoghra ish qilghan emes». ⁴² Andin u éytti: «Ey Eysa, padishahliqinggha kelgende méni yad qilghin». ⁴³ U uninggha éytti: «Berheq, sanga éytimen: Bu kün men bilen jennette bolisen».

Eysa Mesihning ölümü

⁴⁴ Texminen altinchi saette idi we toqquzinchi saetkiche hemme yurtta qarangghuluq boldi. ⁴⁵ Aptap öz yoruqini yittürdi we beytning perdisi otturididin yirtildi. ⁴⁶ Eysa ünlük awaz bilen qichqirip éytti: «Ey Ata, rohumni séning qolunggha tapshurdum». U buni éytip, rohni teslim qildi. ⁴⁷ Emdi esker yüzbéshi weqe bolghinini körgende Xudagha shan-sherep béríp: «Heqiqeten bu adem adil idi» dep éytti.

⁴⁸ we buninggha qarighili yighilghan xelqning hemmisi weqe bolghanni körgende öz meydilirige urup yéniپ ketti. ⁴⁹ Uning tonushlirining hemmisi we Galiliyedin uninggha egeshken xotunlar yiraqtin turup, muninggha qarap turdi.

Eysa Mesih qebrige qoyulidu

⁵⁰ We mana Yüsüp dep atalghan aliy kéngeshning bir ezasi bar idi. U özi aq köngül we adil kishi bolup, ⁵¹ ularning meslihetige we qilghinigha unimighanidi. Özi yehudiylarning Aramatiya dégen shehiridin bolup, Xudaning padishahliqigha muntezir idi. ⁵² U özi Pilatusning qéshigha béríp, Eysaning bedinini tilidi. ⁵³ U uni chüshürüp, kanap rext bilen képenlep, qoram tashtin oyulup esla héchkim qoyulmighan bir qebrige qoydi. ⁵⁴ Teyyarliq küni bolup, shabat küni yéqinlashqanidi.

⁵⁵ Galiliyedin uning bilen kelgen xotunlar egiship, qebrini we uning bedini anda qandaq qoyulghinini kördi. ⁵⁶ Ular yéniپ béríp, etirler we xushbuy yaghlar teyyar qilib, emrge muwapiq shabat küni rahet qildi.

Eysa Mesihning tirilishi

24¹ Heptining awwalqi küni tang atqanda ular teyyar qilgan etirlarni kötürüp qebrige keldi. ² Lékin ular tashni qebrining aghzidin yumilan'ghan kördi. ³ Ular qebrige kirgenda Xudawende Eysaning bedinini tapmidi.

⁴ Ular buning üçhün heyran turghanda, mana parqiraydighan libasliq ikki kishi ularning yénida turidu. ⁵ Ular qorqup yüzlirini yerge örügende, u kishiler ulargha éytti: «Néme üçhün tirikni ölüklerning arisida izdeysiler? ⁶ U munda emes, belki tirilip qopuruldi. Yadinglarga keltürünglarki, u özi téxi Galiliyede bolghanda silerge söz qilip, ⁷ éyttiki: < Ibn al-Insanning gunahkar ademlerning qoligha tapshurulup, kréstke tartilip üçinchi künde tirilip qopmiqi kérektur»». ⁸ Ular uning sözini yadlirigha keltürüp, ⁹ qebridin yénip, buning hemmisini on birlerge we qalghanlarning hemmisige xewer berdi. ¹⁰ Bu xotunlar magdalalik Meryem we Yoanna we Yaqubning anisi Meryem idi. Bashqa xotunlar hem ular bilen rosullargha buni xewer berdi. ¹¹ Lékin bu sözler ulargha bikar geptek köründi we ular ishenmidi.

¹² Emma Pétrus qopup, qebrige yügürdi we qebrige éngiship yalghuz kápenni körüp, bolghan weqelerge heyran bolup öyge yandi.

Émaus kentke baridighan yolda

¹³ We mana ularning ikkisi shu künde Yérusalémdin atmish oqya étimiche yiraq bolghan Émaus atliq bir kentke kétép bériwatatti. ¹⁴ Weqe bolghanning hemmisi toghrisida öz arisida sözlishtiwatatti.

¹⁵ Ular sözlishep muzakire qilip yürügende, mana Eysa özi ulargha yéqinliship ular bilen mangdi. ¹⁶ Lékin ularning közliri uni tonumaqtin tutulghanidi. ¹⁷ U ulargha éytti: «Munda yürüp sözleshkinglar némidur?» Ular toxtap turup, ghemkin kördi. ¹⁸ Ularning Kliyopas dégen biri jawab bérip uninggha éytti: «Yérusalémde shu künlerde bolghan weqeni bilmigen musapir yalghuz senmu?» ¹⁹ U ulargha éytti: «Néme weqe?» Ular uninggha éytti: «Nazaretlik Eysagha bolghan weqe! U özi Xudaning we hemme xelqning aldida emelde we sözde qudretlik bir peyghember idi. ²⁰ Bizning bash kahinlar we rehberlerimiz uni ölüm hökümige tapshurup kréstke tartti. ²¹ Biz Israilni qutquzidighan kishi u özi iken dep ümid qilghaniduq, lékin herqandaq bolsa, bu ish weqe bolghinigha bugün üç kün boldi. ²² Lékin bizningkidin birnechche xotunlar hem bizni heyran qildi. Ular seherde qebrige bérip, ²³ uning bedinini tapmay yénip kélip: «U tiriktur» dep éytqan perishtilerning ulargha körün'ginini xewer berdi. ²⁴ Biz bilen bolghanlarning birnechchisi qebrige bérip, xotunlar éytqandek tapti. Lékin uning özini körmidi».

²⁵ U ulargha éytti: «Ey eqilsiz we peyghemberlarning éytqinining hemmisige ishen'gili köngli qélin bolghanlar! ²⁶ Mesihning mundaq zexmet tartip öz shan-sheripige kirishi lazim emesmidi?» dep, ²⁷ andin Musa we hemme peyghember bilen bashlap, barche muqeddes yazmilarda Mesih toghrisida éytilghanni ulargha roshen qildi.

²⁸ Ular baridighan kentke yéqinlashqanda u özini yiraqraq bir yerge baridighandek körsetti. ²⁹ Emma ular uni zorlap éytti: «Biz bilen qalghin, chünki axsham yéqin we kündüz ötti». U ular bilen qalghili ichkiri kirdi. ³⁰ Weqe boldiki, ular bilen dastixanda olturghinida, u bir nanni élip dua oqup, uni oshtup ulargha berdi. ³¹ Shu chaghda ularning közliri uni tonughudek échildi, lékin u özi ulardin ghayib bolup ketti.

³² Ular bir-birige éytishti: «U yolda biz bilen sözlishop bizge muqeddes yazmilarni uqturghinida, könglimiz ichimizde köymidimu?» ³³ Ular shu saet qopup Yérusalémgha yénip, on birlerni we ular bilen bille bolghanlarni bir yerde yigihliq tapti. ³⁴ Ular: «Heqiqeten Xudawende tirilip qopurulup, Simon'gha köründi» dep éytishti. ³⁵ Andin ular özi yolda weqe bolghinini we nanni oshtughinida uni tonughinini xewer berdi.

Eysa Mesihning shagirtlirigha körünüshi

³⁶ Ular söz qilip turghinida Eysa özi ularning otturisida turup, ulargha: «Amanliq bolsun silerge» dep éytti. ³⁷ Ular titrep qorqup «Bir roh iken» dep xiyal qildi. ³⁸ Emma u ulargha éytti: «Némishqa qorqisiler we némishqa köngülliringlarga shek peyda bolidu? ³⁹ Qollirimgha we putlirimgha qarap, men özüm ikenlikimni bilinglar. Méni tutup körünglar. Bir rohning et bilen söngiki yoq, lékin méningki bar bolghinini körisiler. ⁴⁰ Buni éytip u ulargha öz qollirini we putlirini körsetti. ⁴¹ Ular xushluqtin téxi ishenmey, teejjüp qilghanda u ulargha éytti: «Munda yégili bir némenglar barmu?» ⁴² Ular uninggha bir parche pishqan béliq berdi ⁴³ we u élip ularning aldida yédi.

⁴⁴ U ulargha éytti: «Men siler bilen bolghanda silerge éytqan sözüm shu idiki, Musaning Tewratida we peyghemberlarning muqeddes yazmilirida we Zebur kitabida men toghruluq pütülgenning hemmisi beja keltürülmiki kérektur».

⁴⁵ Andin muqeddes yazmilarni uqqili ularning zéhinlirini ahti. ⁴⁶ U ulargha éytti: «Shundaq pütülgenki, Mesih zexmet tartip, üçinchi künde ölükler arisidin qopidu. ⁴⁷ Uning ismi bilen Yérusalémdin bashlap hemme taipilerge gunahlarning meghpiret qilinishi üçün towa wezi éytilidu. ⁴⁸ Siler buninggha guwah bolisiler. ⁴⁹ We mana, men özüm silerge Atamning wede qilghinini ewetimen. Lékin siler égizliktin qudret kiygüche bu sheherde olturunglar».

Eysa Mesihning asman'gha k t r l shi

⁵⁰ U ularni Beytanyagha y qin chiqirip,  z qollirini k t r p ularni mubareklidi.

⁵¹ Ular mubarekliginide u ulardin ayrilip, asman'gha k t r ldi. ⁵² Ular uninggha sejde qilghandin keyin chong xushluq bilen Y rusal mgha yandi.

⁵³ Ular hemishe beyt-muqeddeste bolup, Xudagha hemdusana  ytip turdi.